

**T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**KAPALI ALAN VE AÇIK ALAN REKREASYONEL ETKİNLİKLERE KATILAN
BİREYLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE YARATICILIK DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
İLTERİŞ KAAAN GEVİŞEN**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. TANER BOZKUŞ**

BARTIN-2020

ÖN SÖZ

Kapalı Alan Ve Açık Alan Rekreatif Etkinliklere Katılan Bireylerin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi” amacıyla yapılan bu araştırmada öncelikle sabır ve hoşgörülerini için Değerli Danışman Hocam Doç. Dr. Taner BOZKUŞ’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tez jürimde bulunarak değerli katkılarını esirgemeyen Doç. Dr. Ali ÖZKAN’a, Doç. Dr. Ersan TOLUKAN’a teşekkürlerimi sunarım.

Yine akademik çalışmalara başladığım andan itibaren şahsıma desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. Fikret SOYER, Doç. Dr. Sefa LÖK, Doç. Dr. Özkan IŞIK, Doç. Dr. Serkan KURTİPEK ve Dr. Ferhat GÜDER hocalarıma çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca maddi, manevi desteklerini benden esirgemeyen aileme; her zaman yanımda olarak bana güç veren eşime ve neşe kaynağım canım oğlum Bumin Kaan’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İlteriş Kaan GEVİŞEN

Bartın, 2020

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Kapalı Alan ve Açık Alan Rekreatif Etkinliklere Katılan Bireylerin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi

İlteriş Kaan GEVİŞEN

Bartın Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doc. Dr. Taner BOZKUŞ

Bartın-2020, Sayfa: XII + 53

Bu çalışmanın amacı kapalı alan ve açık alan rekreatif etkinliklere katılan bireylerin psikolojik dayanıklılık ve yaratıcılık düzeylerini incelemektir. Çalışmada katılımcıların psikolojik dayanıklılık düzeylerini belirlemek için, Işık (2016) tarafından geliştirilen “Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği” ve yaratıcı kişilik özelliklerini belirlemek için, Şahin ve Danışman (2017) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS Statistics 24 kullanılarak tanımlayıcı istatistikler, Independent Samples t-test ve One-way ANOVA kullanılmıştır. Araştırmaya 219 Erkek (%53,3), 192 Kadın (%46,7) olmak üzere toplam 411 kişi gönüllü olarak katılım göstermiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde, katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ek olarak, katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri arttıkça psikolojik dayanıklılık düzeyleri de artış göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı kişilik özellikleri; Psikolojik dayanıklılık; Rekreatif etkinlikler; Açık alan aktivitesi; Kapalı alan aktivitesi

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

Investigation of Psychological Hardiness and Creativity Levels of Individuals Participating Indoor and Outdoor Recreational Activities

İlteriş Kaan GEVİŞEN

Bartın University

Institute of Social Sciences

Department of Physical Education and Sports

Thesis Adviser: Assoc. Prof. Taner BOZKUŞ

Bartın-2020, Page: XII + 53

The aim of this study was to investigate the psychological hardiness and creativity levels of individuals participating in indoor and outdoor recreational activities. In the study, to determine the psychological hardiness and creativity levels, “Psychological Hardiness Scale” developed by Işık (2016) and “Creative Personality Traits Scale” developed by Şahin and Danışman (2017) were used. Convenience sampling method was chosen for sample selection. Descriptive statistics, Independent Samples t-test and One-way ANOVA were used in the analysis of the data obtained using the IBM SPSS Statistics 24. A total of 411 participants, 219 men (53.3%) and 192 women (46.7%), participated in the study voluntarily. When the analysis results were analyzed, it was found that the participants' creative personality traits and psychological hardiness levels differ according to some demographic variables. In addition, it was determined that there was a statistically significant relationship between the participants' creative personality traits and psychological hardiness levels. Accordingly, as the participants' creative personality traits increase, their psychological hardiness levels also increase.

Keywords: Creative personality traits; Psychological hardiness; Recreational activities; Indoor activity; Outdoor activity

İÇİNDEKİLER

SAYFA

KABUL VE ONAY.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BEYANNAME	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	vii
EKLER DİZİNİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	ix
GİRİŞ.....	1
1. GENEL BİLGİLER	3
1.1. Zaman Kavramı	3
1.2. Boş Zaman Kavramı.....	4
1.1.1. Boş Zamanın Fonksiyonları	4
1.3. Rekreasyon Kavramı	5
1.3.1. Rekreasyonun Özellikleri	6
1.3.2. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması	7
1.3.3. Açık Alan Rekreasyonu	8
1.3.4. Kapalı Alan Rekreasyonu.....	9
1.3.5. Rekreasyon İhtiyacı ve Faydaları	9
1.4. Yaratıcılık Kavramı.....	10
1.5. Psikolojik Dayanıklılık Kavramı	11
2. MATERYAL VE METOT	13
2.1. Araştırma Modeli.....	13
2.2. Araştırmanın Örneklemi.....	13
2.3. Veri Toplama Araçları	13
2.4. Kişisel Bilgi Formu	13
2.5. Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği	14
2.6. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği	14
2.7. İstatistiksel Analiz.....	14
3. BULGULAR	16
TARTIŞMA.....	32
KAYNAKLAR.....	40
EKLER	47
Ek 1. Anket Formu	47
ÖZGEÇMİŞ	49

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
No	No
Tablo 1:Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler	16
Tablo 2:Yaratıcı kişilik özelliklerive Psikolojik dayanıklılık ölçeklerine ait tanımlayıcı istatistikler	18
Tablo 3: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması.....	19
Tablo4: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin katıldıkları etkinliklerle ilgili dernek veya kulübe üyelik durumuna göre karşılaştırılması	20
Tablo 5:Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin ortalama aylık gelir düzeylerine göre karşılaştırılması	21
Tablo 6:Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin en çok katılım sağladıkları etkinlik türüne göre karşılaştırılması	23
Tablo 7: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin haftalık serbest zaman sürelerine göre karşılaştırılması.....	24
Tablo 8: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinliklere katılım tarzlarına göre karşılaştırılması.....	26
Tablo 9: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinlikler için yıllık harcama miktarlarına göre karşılaştırılması.....	27
Tablo 10: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinliklere katılım amaçlarına göre karşılaştırılması	29
Tablo 11: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki.....	30

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
No	No
Ek 1. Anket Formu	47

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

X	: Ortalama
$\sim$	: Yaklaşık
>	: Büyüktür
<	: Küçüktür

KISALTMALAR

BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
N	: Örneklemdeki Denek Sayısı
p	: Anlamlılık Değeri
r	: İlişki Değeri
SPSS	: Statistical Package For Social Sciences
SS	: Standart Sapma

GİRİŞ

Zamanın kişiler ve toplum için ifade ettiği önem, çağlar boyunca insan yaşamının önemli bir konusudur. Geçmişte olduğu gibi, günümüzde ve gelecekte, zaman bu önem anlamını ve etkisini sürdürmeye devam etmektedir (Doğan, 2000). Bu kavram göreceli olarak birçok çağrışım yapan ölçülemeyen gözlenemeyen, bir olguyu ifade etmektedir (Ören, 2016). Geçip giden zamanın geri döndürölmesi imkânsızdır. Zaman herkese demokratik bir şekilde paylaşılan bir kaynaktır. Herkes için gün ve saat birimi eşittir. Yapabileceğimiz en güzel şey sahip olduğumuz zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir (Scoot, 1999; Güçlü 2001).

Boş zaman ise, hiç kimsenin zorlaması olmadan bireyin özgür iradesiyle kendi iç tatminini sağlamak amacıyla gönüllü olarak katılım sağlayacağı etkinlikler için tüketilen zaman dilimi olarak tanımlanmaktadır (Aykan, 2020). Bireyler boş zamanlarında fiziksel ve ruhsal açıdan rahatlamak için rekreasyonel etkinliklere katılım sağlarlar.

Rekreasyon, geçmiş zamanlardan bugüne kadar insanlar için bir ihtiyaç olagelmıştır. İnsanlar günlük hayat içerisinde yaşadıkları sıkıntılardan uzaklaşmak istemişlerdir. Dinlenmek, gezmek-görmek, sağlıklı olmak, farklı heyecanlar duymak, beraber olmak ve farklı yaşantılar elde etmek gibi çok farklı amaçlarla rekreasyonel etkinliklere katılmışlardır (Karaküçük, 2005; Akyüz, 2018). Bazen açık alanlarda bazen kapalı alanlarda; kent içinde veya kent dışındarekreasyonel etkinliklere katılarak; toplumsal, fiziksel ve psikolojik olarak kendilerine faydalar sağlamaya çalışmışlardır.

Rekreasyonel etkinliklere katılım durumuna göre bireyler arasında sosyal, ruhsal ve fiziksel açıdan önemli farklılıklar görölmektedir. Bu etkinlikler bireylerin yaşam kalitelerine pozitif yönde etki sağlama ve ruhsal açıdan olumlu değişimler gösterme açısından bireylere önemli etkiler sağlamaktadır. Dünyanın her yerinde insanlar sosyal, fiziksel ve ruhsal açıdan faydaları bakımından bu etkinliklere katılım göstermektedirler. (Sevil, 2012). Buna göre rekreatif etkinliklerin bireylerin yaratıcılık ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinde etkili olduğu söylenebilir.

Zihinsel dayanıklılık birey stresli bir durum ile karşılaştıklarında, karşı koyma mekanizması olarak işlev gösteren bir kişilik özelliği olarak ele alınan zihinsel dayanıklılık, bireyin yaşamı boyunca yaptıklarına kendilerini adadıklarını, bu durumu kontrolleri altına aldıkları ve yaşamdaki bu değişiklikleri kendilerini geliştirme imkanı olarak

değerlendirdiklerini ifade etmektedir (Işık, 2016). Zihinsel olarak dayanıklı bireylerin problemlerle başa çıkabilecek yeterliliğe sahip ve yaratıcı oldukları düşünülmektedir.

Yaratıcılık, hem zihinsel hem de performansa dayalı etkinlikleri çağrıştırmaktadır (Özerbaş, 2011; Saban, 2005). Yaratıcı kişiler başkaları ile olan ilişkilerinde geleneklere uymazlar. (Özden, 2005).

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Zaman Kavramı

Zamanın bireysel ve sosyal açıdan büyük anlam ifade etmesi, çağlar boyunca insan yaşamının önemli bir konusudur. Geçmişte olduğu gibi, günümüzde ve gelecekte, zaman bu önem anlamını ve etkisini sürdürmeye devam etmektedir (Doğan, 2000). Hayatımızda her şey zaman içinde var olmaktadır. Günlük deneyimlerimizi zaman ile bağdaştırırız. Zaman yaşayan herkesin yakından tanıdığı fakat tanımlamakta güçlük çektiği bir kavramdır zaman açık anlaşılır ve kesin olarak tanımlanamamaktadır (Kıral; 2007; Gümüş; 2012). Zaman, göreceli olarak birçok çağrışım yapan ölçülemeyen gözlenemeyen, bir olguyu ifade etmektedir (Ören, 2016).

Literatürü incelediğimizde zamanın farklı şekillerde tanımlandığını görmekteyiz. Smith, zamanı geçmişten günümüze kadar gelen ve geleceğe doğru birbirini izleyen olaylar olarak tanımlamıştır (Smith, 2000). Diğer bir tanımda zaman, tüm bireylerin eşit şekilde sahip olduğu sabit bir hızla akıp giden ve önemli bir değerdir (Akatay, 2003).

Zaman belirli bir biçimde akıp giden paha biçilmez bir kaynaktır. Geçip giden zamanın geri döndürülmesi imkansızdır . Zaman herkese demokratik bir şekilde paylaşılan bir kaynaktır. Herkes için zaman dilimi aynıdır. Zamanı hiç bir şekilde değiştiremeyiz. Yapabileceğimiz en güzel şey sahip olduğumuz zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir (Scoot, 1999; Güçlü 2001).

Zaman her zaman anlatıldığı üzere muhteşem bir kaynaktır. Para, malzeme, makine ve insan kabiliyetleri gibi kaynaklardan değişik olarak zaman, yenilemeyen, yeri doldurulamayan, geri asla döndürülemeyen bir kaynaktır (Akgemci, 2009). Zaman kişinin hayatı içerisinde çeşitli faaliyetlere göre bölünebilir. Bunlar, yemek, uyku, temizlik gibi zorunlu ihtiyaçlar için kullanılan zaman; iş, yolculuk, öğrenim gibi çalışma için ayrılan zaman ve eğlence, spor, beden eğitimi, dinlenme gibi faaliyetlerin yapıldığı boş zamandır (Aksoy, 2019).

Faaliyet çeşitlerinin sınıflandırılmasına göre zamanın kullanım bölümleri ise

- ✓ Çalışma zamanı
- ✓ Çalışmadışı zaman (Free time)

✓ Varolma zamanı (Existence time)

Boş zaman (Leisure time) olarak kategorilere ayrılmıştır (Karaküçük, 2007).

1.2. Boş Zaman Kavramı

Boş zaman, genellikle para kazanmak için yaptığımız işlerimizin haricinde kalan zaman olarak tanımlanmaktadır. Fakat boş zamanı yalnızca para kazanma dışında kalan zaman olarak tanımlamak bazı temel yanlışlıklara sebep olabilmektedir.

Literatürde boş zaman konusunda çeşitli tanımlara baktığımızda; gönüllük iş dışı bir faaliyet olması, bağımsız ve özgür karar gibi ortak birkaç nokta önem kazanmaktadır. bir insanın insan olması gerekli olan bu vasıflardır. Bir ülkede yaşayan insanların boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi, o ülkenin sosyal ve ekonomik gelişme seviyesi ile ilgilidir (Erkal, 1992; Karaküçük, 2007; Uzun, 2017).

İngilizce karşılığı olan “Leisure” kelimesi “fırsat tanınma” veya “serbest olmak” manalarına gelen “Losir”, “salahiyat vermek” manasına gelen “License” ve “izin” manasına gelen “Liberty” ile, “Licere” kelimelerinden gelmiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade bu kelimelerin tamamı birbiriyle ilişkilidir (Hacıoğlu, 2003).

Boş zamanın bağımsız bir yaşam alanı olarak algılanmasının tarihi eski değildir. Özerk bir boş zaman algısı daha çok modern döneme aittir. Endüstriyalizmle birlikte değişen toplumsal ve kültürel hayat, kendi içinde özerk yaşam alanları ortaya çıkardı. Çalışma hayatının zorunlu, eşgüdümlü, kuralcı, örgütlü ve ritüel bir kurgu yakavuşması, çalışmadışı alanın da endüstriyel egemen ilkeler doğrultusunda dönüşmesini mümkün kıldı (Aytaç, 2002).

Boş zaman, hiç kimsenin zorlaması olmadan bireyin özgür iradesiyle kendi iç tatminini sağlamak amacıyla gönüllü olarak katılım sağlayacağı etkinlikler için tüketilen zaman dilimi olarak tanımlanmaktadır (Aykan, 2020).

1.1.1. Boş Zamanın Fonksiyonları

Boş zamanın dinlenme, eğlenme ve kendini geliştirme olarak üç farklı fonksiyonu olduğu söylenebilir.

Dinlenme fonksiyonu: iş yaşamı açısından önemli bir etken olduğunu ifade edilmektedir. Dinlenme, kendini yenileme veya iş sonrası gerginlik ve yorgunluktan uzaklaşma ile fiziksel ve ruhsal açıdan bir onarılma getiren fonksiyondur. İş saatlerinin yüksek olduğu sanayileşmenin ilk zamanlarında, çalışanlar boş kaldıkları zamanlarda bu fonksiyonu sadece fiziksel olarak yenilenmek amacıyla kullanmışlardır. Çalışanlar açısından boş zaman kavramı, yalnızca bir sonraki iş gününe fiziksel açıdan hazırlık ifade etmektedir (Karaküçük, 2005; Güngörmüş, 2007).

Eğlence fonksiyonu: İnsan yaşamı içerisindeki kederli anlarını unutturacak bir vasıtaya ihtiyaç duyar. Eğlenmek, zamanı hoş bir şekilde geçirmek onlar için önemli bir araç olur (Tolukan, 2008). Kişiler duygusal, fiziksel ve psikolojik durumlarına iyi hale getirmek için boş zamanlarında birçok spor ve eğlence aktivitelerinde yoğun olarak katılmaya önemde göstermektedirler (Swarbrooke, 2005).

Gelişim fonksiyonu: Boş zaman iyi değerlendirildiği durumlarda bireylere pozitif açıdan bir çok imkan tanır (Hazar, 2003). İnsanlar, günlük rutin aktivitelerin tek düzeliliğinden uzaklaşmak için daha geniş sosyal katılıma olanak sağlayan, kişisel gelişim göstermesine fırsat veren etkinliklere katılmak isterler. Bu fonksiyonda, boş zamanda kültürel olarak gelişim gösterme ihtiyacının baskın geldiği bir fonksiyondur (Karaküçük, 2005).

1.3. Rekreasyon Kavramı

Rekreasyon, geçmiş zamanlardan bugüne kadar insanlar için bir ihtiyaç olagelmıştır. İnsanlar günlük hayat içerisinde yaşadıkları sıkıntılardan uzaklaşmak istemişlerdir. Dinlenmek, gezmek-görmek, sağlıklı olmak , farklı heyecanlar duymak , beraber olmak ve farklı yaşantılar elde etmek gibi çok farklı amaçlarla rekreasyonel etkinliklere katılmışlardır (Karaküçük, 2005; Akyüz, 2018). Bazen açık alanlarda bazen kapalı alanlarda; kent içinde veya kent dışında rekreasyonel etkinliklere katılarak; toplumsal, fiziksel ve psikolojik olarak kendilerine faydalar sağlamaya çalışmışlardır. Aynı zamanda insanlar rekreasyon faaliyetleri ile kendi kendi potansiyellerinin farkına vararak; İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nin en üst basamağında bulunan kendini gerçekleştirme ihtiyacını da giderebilirler (Sevil, 2012).

Rekreasyon kelimesinin tanımı ve anlamı üzerindeki karışıklık henüz ortadan kalkmış değildir. Hatta bu durumun daha uzun bir süre tartışmalara konu olacağı da ortadadır. Bu tartışmaların bu kadar uzun sürmesindeki temel nedenlerden biri belki de toplumlar ve şartlar değiştikçe bu kavrama olan yaklaşım ve bakış açısının da değişmesidir (Karaküçük ve Gürbüz, 2007).

Torkildsen boş zamanda yapılan tüm aktivitelere rekreasyonel aktivite demiştir (Torkildsen 2005). Diğer bir tanımda “bireyin ailevi, mesleki ve toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra, hür iradesiyle tercih edebileceği bir seri dinlenme, eğlenme, bilgi ve becerilerini artırma ve kendini yenileme uğraşlarına katılması” olarak tanımlamaktadır (Hacıoğlu, 2009). Gümüş’e göre ise kişilerin gönüllü oldukları, boş zamanlarda gerçekleştirdikleri, aktif veya pasif olarak yapılabildikleri faaliyetler sonucunda bireylerin rahatlama, gevşeme, tatmin olma gibi duyguları kazandıkları aktiviteler olarak ifade edilebilir (Gümüş, 2012).

12.3.1. Rekreasyonun Özellikleri

Rekreasyonun özellikleri maddeler halinde sıralanmıştır.

- ✓ Rekreasyon etkinlikler gönüllü bir şekilde olmalıdır,
- ✓ Bu aktiviteler, boş zaman da yapılır,
- ✓ Özgürlük duygusu kazandırır,
- ✓ Etkinliklere katılım sürekliliği ve iştirak mecburiyeti yoktur,
- ✓ Her yaşta bireyler katılabilir,
- ✓ Rekreasyonele etkinlikler yılın tüm zamanı her türlü iklim şartına göre şekillenebilir,
- ✓ Rekreasyon kişide doyum sağlayan ve mutluluk getiren bir etkinliktir,
- ✓ Rekreasyon, insanların üretken olmasını kendilerini ifade edebilmelerini imkân sunan aktivitelerden oluşmaktadır,
- ✓ “Rekreasyonel etkinliklerin kişiye göre değişen farklı amaçları vardır,
- ✓ Rekreatif faaliyetlerin kişilere bireysel ve sosyal özellikler kazandırması beklenir,
- ✓ Rekreatif faaliyetler, toplumun gelenek ve göreneklerine uygun nitelikler taşımalıdır,

- ✓ Rekreasyon, çoklu faaliyetler yapabilme imkânı verir,
- ✓ “Rekreasyon faaliyetleri uzaman kişiler tarafından yönetilir,
- ✓ Rekreasyon faaliyetleri, alanında uzman kişilerce de yapılabilir fakat kişiler olmasa da aktivitelerin yapılmasında bir güçlük yoktur”
- ✓ Rekreasyon, rekreatif faaliyetlere katılımın neticesinde ortaya çıkan bir tecrübedir (Karaküçük, 2005; Uzun, 2016).

1.3.2. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması

Karaküçük’e göre rekreasyonel faaliyetler üç farklı faktöre bağlı olarak sınıflandırılabilir.

- ✓ Amaçlarına göre rekreasyon
- ✓ Çeşitli kriterlere göre rekreasyon
- ✓ Özel İşlevlerine Göre rekreasyon

Amaçlarına göre

- ✓ Dinlenmek: Bedenen ve ruhen tamamen dinlenmek
- ✓ Kültürel: Tarihi eser ve müze ziyareti
- ✓ Toplumsal: Toplumsal ilişkiler kurmak
- ✓ Sportif: Seyirci veya aktif spor yaparak
- ✓ Turizm: Başka mekânlara seyahat etmek
- ✓ Sanatsal: Sanatın bazı dallarını yapmak veya ilgilenmek (Karaküçük, 2005).

Çeşitli kriterlere göre

- ✓ Yaşa Göre: Genç, yetişkin vb.
- ✓ Katılım Sayısına Göre: Bireysel, grup veya aile
- ✓ Zamana Göre: Yaz, kış, günlük veya haftalık vb.
- ✓ Mekâna Göre: Açık veya kapalı
- ✓ Sosyolojik İçeriğine Göre: Lüks veya geleneksel (Karaküçük, 2005).

Özel İşlevlerine Göre

- ✓ Ticari rekreasyon: Katılımın para ile olduğu aktiviteler
- ✓ Sosyal rekreasyon: İnsanların bir araya gelerek yaptıkları aktiviteler
- ✓ Uluslararası rekreasyon: Uluslararası etkinliklere katılmak
- ✓ Estetik rekreasyon: Sanat olaylarını izlemek veya ünlü müzik yapıtlarını dinlemek
- ✓ Fiziksel rekreasyon: Sportif aktiviteler
- ✓ Orman rekreasyonu: Piknik, balık avcılığı veya dağ yürüyüşü (Karaküçük, 2005).

1.3.3. Açık Alan Rekreasyonu

Açık alan rekreasyonu; birey ve doğa arasında bir etkileşim oluşturan bireyin kendi çıkarlarına yönelik yapılan etkinliklerin tamamı olarak ifade edilmektedir (İbrahim ve Cordes, 2002)

Tüm bu tanımların ortak noktaları bir araya getirilerek yapılacak tanıma göre “Açık Alan Rekreasyonu, “bireylerin serbest zamanlarında gönüllü olarak katıldıkları, doğanın kendisinin kaynak olarak kullanıldığı, tesis olsun veya olmasın organize aktivitelerin düzenlendiği, yarışma anlayışının olmadığı, bireyin bireylerle ve çevreyle ilişkisinin önemli olduğu, doğal ve/veya düzenlenmiş alanlarda yapılan rekreasyon türüdür” (Kalkan, 2012).

Açık alan rekreasyonunda aktivitelerin gerçekleştirilmesi için doğanın kendisi ve açık alan gerekmektedir. Ancak; açık alanda gerçekleştirilen bütün organize aktiviteler açık alan rekreasyonu içinde değerlendirilmemektedir. Örneğin, futbol veya tenis açık havada oynanan organize aktiviteler olmalarına rağmen, takım ve raket sporları grubuna girerler. Ayrıca doğa sporlarından bazılarını da kapalı alanlarda yapay olarak inşa edilmiş salonlarda yapmak mümkündür. Örneğin, sportif kaya tırmanışı gibi aktiviteler kapalı yapay ortamlarda gerçekleştirilebilmektedir (Kalkan, 2012).

Günümüzde artan kentleşme ve kapalı alanlarda iş hayatının yoğunluğu bireyleri olumsuz yönde etkilemektedir. Şehir merkezlerinde yaşayan bireyler yaptıkları rutin işlerden kurtulmak ve çevresel olarak kendilerini olumsuz etkileyen sebeplerden dolayı açık alan etkinliklerine yönelmektedirler (Kaya, 2019)

Genel olarak açık hava aktivitelerinin çoğunluğu doğada yapılmaktadır. Açık alan aktivitelerine ilişkin olanakların artış göstermesi ve teknolojinin gelişime bağlı olarak oluşan olumsuz etmenler açık alan etkinliklerini cazip kılmaktadır (Koçak ve Balcı, 2010; Kalkan, 2012; Kaya, 2019).

1.3.4. Kapalı Alan Rekreasyonu

Kapalı alan rekreasyonu açık alan rekreasyonu gibi hava şartlarından etkilenmemektedir (Dirlik, 2016). Toplumsal kullanıma açık olan ve kapalı alanlarda yapılan etkinlikler kapalı alan rekreasyonu olarak ifade edilmektedir (Hazar, 2003).

1.3.5. Rekreasyon İhtiyacı ve Faydaları

Teknolojinin katkıları ve makineleşmeyle beraber günlük fiziksel aktivitemiz azalmıştır. Bununla beraber gün içerisinde enerji harcama miktarları azalma göstermiştir. Bunun sonucunda bir çok fiziksel sağlık problemi meydana gelmiştir. Fiziksel aktiviteye katılım bu durumun önüne geçmede büyük önem arz etmektedir. Yapılan araştırmalar fiziksel aktivitenin ruhsal ve fiziksel bir çok hastalığın önüne geçmede büyük bir etken olduğunu kanıtlamıştır. İnsanlar arasındaki ırk, din, dil gibi farklılıklar bireyleri gün geçtikçe birbirlerinden uzaklaştırmaktadır. Oysaki sosyalleşme insan doğasında ayrılmaz bir bütündür. Bu bağlamda, rekreasyon faaliyetleri insanların sosyalleşmelerinde büyük önem taşımaktadır. Rekreatif etkinlikler bireylerin bir araya gelmesini sağlayarak sosyal ilişkiler konusunda büyük katkı sağlamaktadır. Serbest hareket ve düşünce imkânı sağlar. Demokratik bir toplumun yaratılmasını kolaylaştırır. Sağlık kişinin ruhsal ve bedenesel olarak iyi olma halidir. Günümüzde insanlar iş aile, okul hayatında, sorunlar yaşamaktadır. Yoğun stres insanların ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Bu olumsuz etkilerden uzaklaşmak isteyen insanlar farklı bir ortam içerisinde faaliyet yaparak moral kazanmak isterler. Bunun için en iyi yol ise rekreasyon faaliyetlerine katılmaktır (Sevil, 2012).

Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme amaçlı olarak rekreasyonel etkinliklere katılım sağlamaları, öğrencisi oldukları üniversitenin sunmuş olduğu imkanları doğrultusunda yarı örgütlü bir şekilde gerçekleşmektedir. Üniversiteler öğrencilerinin öğretim dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler (Balcı, 2003).

Üniversiteler, yerleşke rekreasyonu kapsamında genelde öğrencilere, fakülte ve üniversite çalışanlarına çeşitli etkinlikler (spor etkinlikleri, öğrenci birlikleri, tiyatro) sunarlar. Bu etkinliklerin sunulduğu kitle ise çeşitlilik göstermektedir. Dolayısıyla, üniversitelerin sunacağı programların çeşitliliği de değişik seviyelerde ve yaş gruplarına göre ayarlanmalıdır (Eraslan; 2014; Mittelstaedt, 2006).

1.4. Yaratıcılık Kavramı

Dünya varlığı devam eden bütün kişilerde bir düşünce biçimi olan yaratıcılık günümüze kadar yüksek becerilere sahip olan bireylerde özel bir güç olarak algılanmıştır. Bu kavrama ilişkin tanımlamalar çoğunlukla yaratıcılığın çözülmesi zor olan bir düşünce yapısı olduğu yönündedir. Birbirleri yerine de kullanılabilen yaratıcılık ve yaratıcı düşünme kavramları aynı anlama gelmeyen iki kavram olarak tanımlanmaktadır (Özerbaş, 2011; Saban, 2005).

Uzun yıllardır yaratıcılığın ne olduğu üzerine uzmanlar görüşlerini belirtmektedirler. İlerleyen zamanla beraber toplumların ileriye seviyeler çıkmasında eleştirel düşünce ve yaratıcılık büyük rol oynar. Bir toplumun, geçmişin bilgi birikimine sahip olması oldukça önemlidir. Çünkü yeni ve özgün bilgiler üretebilmek için bu önemli bir husustur (Akçum, 2005; Kılınç, 2019).

Literatür incelendiğinde araştırmacıların yaratıcılığın birçok farklı tanımını yaptığını görmekteyiz.

Yaratıcılık eleştirel bakarak yeni önermelerde bulunmaktır. Önceki düşünceler arasında ilişki kurulmasıdır. Bilinenin dışında bir yöntemle problemi çözmek, farklı çözüm yollarından giderek yeni sonuçlar çıkartmaktır. Kısacası farklı, yeni, özgün olmak çözüm yolları üretmektir (Emir ve diğ, 2004).

Yaratıcı bireyler başkaları ile olan ilişkilerinde geleneklere uymazlar. Yaratıcılık özelliği olmayan bireylere göre, kendilerini daha yüksek düzeyde benimsemiş durumdadırlar. Bu kişiler daha girişken olup aynı zamanda iyi bir sözel akıcılık özellikleri ile dikkatleri üzerlerinde toplarlar (Özden, 2005).

Yaratıcı düşünme yetisi, kişiden kişiye değişebilen ve doğuştan gelen bir özelliktir. Çeşitli koşullarda farklı etkileşimlerde meydana gelebilirler (Amabile, 1996; Sternberg ve Lubart, 1991; Özden, 2005).

Nevrotik kişilik yapısı gibi bir özellik, sanatta yaratıcı bir yanıtın ortaya çıkmasında sinerji oluşturken bilim alanının da tam tersi sonuçlara yol açabilmektedir. Bireylerin yaratıcı özelliklerinin meydana gelmesinde, çeşitli bireysel ve sosyal etmenler rol oynamaktadır. (Şahin, 2017).

Başka bir derleme çalışmada ise Feist (1999) sanat ve bilim alanında yaratıcı başarıyı yüksek olan bireylerin özelliklerini toplamıştır. Bilim adamlarının yeni deneyimlere açık, daha gelenekçi, kendine güveni yüksek, öz – algı düzeyi yüksek, içsel yönelimli, hırslı, saldırgan, içsel yönelimli olduğunu bildirmiştir. Sanatçıların ise daha duyuşsal, durağan olmayan bir duygu durum hali, sosyal becerileri daha düşük ve bilim adamlarına göre grup tarafından daha az kabul gören bireyler olduğu belirlenmiştir.

1.5. Psikolojik Dayanıklılık Kavramı

Dayanıklılık (resilience) Latince “resilire” kelimesinden gelmektedir ve “ geriye doğru sıçramak” anlamına gelir (Kumpfer, 1999; Masten ve Gewirtz, 2006). Bireylerin hoşlanmadıkları durumlarda sergiledikleri davranışlar farklılıklar gösterebilir. Bazıları olaylardan dolayı varoluş hislerini kaybederken ve kendilerini güçsüz hissederler ve aciz duruma düşerler. Bu durum hayatlarında kalıcı etkiler bırakabilir. Bazıları ise yaşamlarını tamamiyle fonksiyonel bir şekilde sürdürerek olaylardan zarar görmeden kurtulabilirler (Çelik, 2018).

Psikolojik dayanıklılık kavramını farklı araştırmacılar benzer şekilde tanımlanmıştır.

Bireyler kendilerine göre geçmişte ki negatif yaşantılarını baza alarak, tekrar ayağa kalkabilmek ve olumsuz bir olay karşısında bu durum ile başa çıkma özelliklerine dayanıklılık veya sağlamlık denilebilir (Batan, 2016).

Cencirulo (2001) tarafından psikolojik dayanıklılık kavramı, kişilerin karşılaşmış oldukları olumsuz olaylara karşı olumlu bakış açısı kazanabilmeleri olarak tanımlanırken; Bartone ve ark. (2008) tarafından bu kavram stresi ortadan kaldırmaya ilişkin mücadeleyi artıran bir kişilik özelliği olarak tanımlamışlardır. Vanderpol (2002) ise kişinin travmatik

yaşantılar sonucunda stres belirtileri geliştirmeden hayata devam edebilme olarak açıklamıştır.

Meredith ark., (2011) ise psikolojik dayanıklılığın, bir bireysel kişilik özelliğinden daha fazlası olduğunu ; bireyin geçmiş tecrübeleri ve güncel yaşam şartları arasındaki etkileşimi içeren bir süreç olduğunu belirtmişlerdir.

Fiziksel ve psikolojik sağlık için Psikolojik olarak dayanıklı olmanın faydalı olduğu belirtilmiştir. Dayanıklı insanların özelliklerini şöyle sıralamıştır.

- Zorlukları yönetilebilirler
- Duygusal istikraları daha istikrarlıdır
- Günlük problemlerle stres faktörleriyle başa çıkma konusunda daha iyi özelliklere sahiptirler
- Yaşam enerjileri yüksektir ve hayattan daha fazla zevk alırlar
- Yeni deneyimlere açıktırlar ve meraklıdırlar
- Diğer insanlara karşı yardımseverlerdir (Grenville 2016; elik, 2018).

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada ilişkisel tarama yöntemlerinden kesitsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Kesitsel araştırmaların amacı, araştırılan olgu veya olguların belli bir anda belli bir kesim için durumunu ortaya kaymaktır (Coşkun, 2012).

2.2.Araştırmanın rneklemi

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’de ğrencisi bulunan Spor bilimleri fakülteleri ve Beden eēitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemini ise, Sakarya Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, İstanbul Cerreħpařa Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakülteleri ğrencileri ve Balıkesir Üniversitesi, Hatay Üniversitesi, Batman Üniversitesi, Bartın Üniversitesi Beden Eēitimi ve Spor Yüksekokulu ğrencileri olmak üzere toplam 411 ğrenci oluşturmaktadır. Araştırma da kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca araştırma sonuçlarının elde edilebilmesi için yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme byklēnn hesaplanmasında $n > 10000$ örnekleme için kabul edilebilir örneklemin %95 güven aralıēı ve $p < 0.05$ hata payında 370 olması gerektiēi hesaplanmıştır (Coşkun, 2012). Araştırmanın örneklemini 411 ğrenci oluşturmaktadır. Bu sonuca göre, mevcut örneklemden elde edilecek sonuçların evrenin tamamına genellenebilir olduēu tespit edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; “Kişisel Bilgi Formu”, “Yaratıcı Kişilik zellikleri leēi” ve “Psikolojik Dayanıklılık leēi” olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır.

2.4. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın birinci bölümünde araştırmaya katılan katılımcıların kişisel bilgilerini belirlemek için yer alan kişisel bilgi formu yer almaktadır. Kişisel bilgi formu; cinsiyet, aylık gelir, aktivite katılım alanı, haftalık serbest zaman, aktivite türü, katılım tarzı, bir kulüp ya

da derneğe üyelik, rekreatif etkinlik için harcanan tutar ve rekreatif etkinliklerin öncelikli amacını içeren sorular oluşturmaktadır.

2.5. Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği

Araştırmanın ikinci bölümünde katılımcıların yaratıcı kişilik özelliklerinin belirlenmesinde Şahin ve Danışman (2017) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, 5’li likerttipindeve toplam 17 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin puanlaması 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (kesinlikle katılıyorum) arasındadır ve genelinden alınacak en düşük ve yüksek puanlar 17 ile 85 arasında değişim göstermektedir. Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği’nin alt boyutları Amaç Yönelimlilik, İçsel Motivasyon, Kendine Güven ve Risk Alma’dan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmasında, alt boyutlara ilişkin Cronbach’s alfa iç tutarlık katsayıları sırasıyla; 0.65, 0.60, 0.64, 0.64 ve ölçeğin geneli için 0.67 bulunmuştur. Bu araştırma kapsamında, ölçeğin güvenirlik katsayılarının alt boyutlar için; 0.73-0.88 arasında değiştiği ve ölçeğin geneli için ise 0.71 olduğu tespit edilmiştir.

2.6. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği

Araştırmanın üçüncü bölümünde ise, katılımcıların psikolojik dayanıklılıklarının belirlenebilmesi için, Işık (2016) tarafından geliştirilen “Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, 5’li likerttipindeve 21 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin puanlaması 0 (Kesinlikle Katılmıyorum) ve 4 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişmektedir. Buna bağlı olarak, alınacak en düşük puan 0, en yüksek puan ise 84’tür. Ölçek; Kendini Adama, Kontrol ve Meydan Okuma alt boyutlarından oluşmakta olup iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için sırasıyla 0.62, 0.69, 0.74 ve ölçek geneli için 0.76 bulunmuştur. Bu çalışma kapsamında, ölçeğin güvenirliğinin hesaplanmasında, Cronbach’s alfa iç tutarlık katsayısı kullanılmıştır. Buna göre, alt boyutlar içingüvenirlik kat sayısı 0.56-0.80 arasında değişmekte olup ölçek geneli için ise 0.85 olarak hesaplanmıştır.

2.7. İstatistiksel Analiz

Araştırma verilerinin analizinde IBM SPSS Statistics 24 kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla betimleyici istatistikler (yüzde,

frekans, ortalama ve standart sapma) kullanılmıştır. Verilerin normallik sınaması Skewness ve Kurtosis değerleri ile test edilmiştir. Normal dağılan değişkenlerin analizinde parametrik test tekniklerinden yararlanılmıştır. Değişkenler arası farklılıkların belirlenmesinde iki grup için bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla gruplar için tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır. Ayrıca, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında Scheffe post-hoc testi kullanılmıştır. Değişkenler arası ilişkileri belirlemede pearsonkorelasyon analizi kullanılmıştır. Güven aralığı %95 olarak belirlenmiş ve $p<0,05$ 'in altındaki değerler anlamlı kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1: Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Demografik Değişkenler		Gruplar	f	%
Cinsiyet		Erkek	219	53,3
		Kadın	192	46,7
Aylık Gelir		<500 TL	47	11,4
		500-1000 TL	174	42,3
		>1000-2000 TL	106	25,8
		>2000 TL	84	20,4
Aktivite katılım alanı		Katılmayan	166	40,4
		Kapalı alan aktiviteleri	103	25,1
		Açık alan aktiviteleri	142	34,5
Haftalık Serbest Zaman		≤ 5 saat	134	32,6
		6-10 saat	141	34,3
		>10 saat	136	33,1
Aktivite Türü	Sportif	Aktif	312	75,9
		Pasif	99	24,1
	Sosyal	Aktif	316	76,9
		Pasif	95	23,1
	Kültürel ve Sanatsal	Aktif	184	44,8
		Pasif	227	55,2
Katılım Tarzı		Bireysel	103	25,0
		Arkadaşlarla	247	60,2
		Grup Halinde	61	14,8
Bir derneğe ya da kulübe üye olma		Evet	155	37,7
		Hayır	256	62,3
Rekreatif aktiviteler için harcanan tutar		Harcama yok	143	34,8
		<500 TL	109	26,5
		500-1000 TL	93	22,6
		>1000-2000	32	7,8
		>2000	34	8,3
Rekreatif etkinliklerin öncelikli amacı		Ruhsal Sağlık	77	18,7
		Fiziksel Sağlık	208	50,6
		Sosyalleşme	126	30,7
Toplam			411	100

Katılımcıların tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde;

- Katılımcıların %53,3'ünün Erkek ve %46,7'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir.
- Aylık gelir incelendiğinde, katılımcıların %11,4'ünün <500 TL, %42,3'ünün 500-1000 TL, %25,8'inin >1000-2000 TL ve %20,4'ünün >2000 TL aylık gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.
- Aktivite katılım alanları incelendiğinde, katılımcıların %40,4'ünün herhangi bir aktiviteye katılmadığı, buna karşın %34,5'inin açık alan, %25,1'inin kapalı alan aktivitesine katıldığı tespit edilmiştir.
- Haftalık serbest zaman süreleri incelendiğinde, katılımcılar %32,6'sının ≤ 5 saat, %34,3'ünün 6-10 saat ve %33,1'inin >10 saat serbest zamana sahip olduğu tespit edilmiştir.
- Aktivitelere katılım türü incelendiğinde, sportif aktivitelere %75,9'unun aktif, %24,1'inin pasif, sosyal aktivitelere %76,9'unun aktif, %23,1'inin pasif, kültürel ve sanatsal aktivitelere ise %44,8'inin aktif, %55,2'sinin pasif katılım sağladığı tespit edilmiştir.
- Aktivitelere katılım tarzları incelendiğinde, katılımcıların %25'inin bireysel, %60,2'sinin arkadaşlarıyla, %14,8'inin grup halinde aktivitelere katıldığı tespit edilmiştir.
- Kulüplere ve derneklere üyelik durumu incelendiğinde, katılımcıların %37,7'sinin katıldığı etkinlik ile ilgili bir derneğe veya kulübe üye olduğu, %62,3'ünün ise herhangi bir derneğe üye olmadığı tespit edilmiştir.
- Rekreatif aktivitelere katılım için harcanan masraflar incelendiğinde, %34,8'inin hiç masraf yapmadığı, buna karşın %26,5'inin <500 TL, %22,6'sının 500-1000 TL, %7,8'inin >1000-2000 ve %8,3'ünün >2000 masraf yaptığı tespit edilmiştir.
- Rekreatif aktivitelere katılım amaçları incelendiğinde, katılımcıların aktivitelere %18,7'sinin ruhsal sağlık amacıyla, %50,6'sının fiziksel sağlık amaçlı ve %30,7'sinin sosyalleşme amaçlı katılım sağladığı tespit edilmiştir.

Tablo 2: Yaratıcı kişilik özelliklerine Psikolojik dayanıklılık ölçeklerine ait tanımlayıcı istatistikler

Değişkenler	İfade Sayısı	Çarpıklık	Basıklık	Cronbach's α	Ortalama±Standart Sapma
Amaç Yönelimlilik	5	-,166	-,720	,88	14,82±5,11
İçsel Motivasyon	5	-,771	,673	,82	19,44±3,87
Kendine Güven	3	-,083	-,757	,82	9,61±3,11
Risk Alma	4	-,538	,189	,73	14,78±3,29
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	17	,645	-,246	,71	58,64±8,20
Kendini Adama	7	-,605	,277	,56	20,81±3,69
Kontrol	7	-,531	,211	,59	20,64±3,63
Meydan Okuma	7	-,597	-,055	,80	21,37±4,40
Psikolojik Dayanıklılık	21	-,615	,429	,85	62,82±10,28

N=411

Tablo 2' incelendiğinde, tüm alt boyutlar ve ölçek genel toplamaları için çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 aralığında değiştiği tespit edilmiştir. Ayrıca, yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık ölçeklerine ait güvenirlik analizleri sonuçlarına göre, Chronbach's alfa katsayılarının önerilen (0,70) değerden büyük olduğu belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2011). Dahası, Can (2013) 0,60-0,90 arasında yer alan Chronbach's alfa katsayısının oldukça güvenilir bir değer olarak kabul edilebileceğini rapor etmiştir. Bu kapsamda, araştırmada kullanılan ölçüm araçlarına ilişkin güvenirliğin yeterli düzeyde sağlandığı ifade edilebilir. Ayrıca, araştırmada yaratıcı kişilik özellikleri için ortalama değerlerin 41-85 ve psikolojik dayanıklılık ölçeğine ait ortalama değerlerin 27-82 aralığında değiştiği tespit edilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar		Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Amaç	Erkek	219	14,37	4,91	-1,914	,056
	Yönelimlilik	Kadın	192	15,33	5,29		
	İçsel	Erkek	219	18,82	4,09	-3,539	,000*
	Motivasyon	Kadın	192	20,14	3,49		
	Kendine	Erkek	219	9,30	3,24	-2,179	,030*
	Güven	Kadın	192	9,96	2,92		
	Risk Alma	Erkek	219	14,65	3,17	-,809	,419
		Kadın	192	14,92	3,44		
	YKO Toplam	Erkek	219	57,14	7,67	-4,042	,000*
		Kadın	192	60,35	8,47		
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama	Erkek	219	20,67	3,83	-,856	,392
		Kadın	192	20,98	3,53		
	Kontrol	Erkek	219	20,46	3,48	-1,067	,287
		Kadın	192	20,84	3,79		
	Meydan Okuma	Erkek	219	20,87	4,41	-2,500	,013*
		Kadın	192	21,95	4,32		
	PDO Toplam	Erkek	219	62,00	10,45	-1,751	,081
		Kadın	192	63,77	10,03		

p<0,05*

Katılımcıların cinsiyetlerine göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon, kendine güven alt boyutları ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu ($p<0,05$), buna karşın amaç yönelimlilik ve risk alma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın meydan okuma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu ($p<0,05$), buna karşın kendini adama, kontrol alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ayrıca kadın katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin katıldıkları etkinliklerle ilgili dernek veya kulübe üyelik durumunagöre karşılaştırılması

Alt Boyutlar		Üyelik Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Amaç	Evet	155	15,72	4,42	2,953	,005*
	Yönelimlilik	Hayır	256	14,27	5,42		
	İçsel	Evet	155	19,24	3,62	-,801	,424
	Motivasyon	Hayır	256	19,55	4,02		
	Kendine	Evet	155	9,73	3,13	,612	,541
	Güven	Hayır	256	9,54	3,10		
	Risk Alma	Evet	155	14,61	3,30	-,781	,435
		Hayır	256	14,88	3,29		
	YKO Toplam	Evet	155	59,30	9,14	1,220	,224
		Hayır	256	58,24	7,56		
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama	Evet	155	20,26	3,45	-2,384	,018*
		Hayır	256	21,15	3,80		
	Kontrol	Evet	155	20,07	3,14	-2,619	,009*
		Hayır	256	20,98	3,86		
	Meydan Okuma	Evet	155	20,68	4,25	-2,484	,013*
		Hayır	256	21,79	4,44		
	PDO Toplam	Evet	155	61,01	9,23	-2,804	,005*
		Hayır	256	63,92	10,74		

p<0,05*

Katılımcıların katıldıkları etkinliklerle ilgili dernek veya kulübe üyelik durumunagöre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu ($p<0,05$), buna karşın içsel motivasyon, kendine güven, risk alma alt boyutlarında ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 5: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin ortalama aylık gelir düzeylerine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Gelir Düzeyi	N	$\bar{x}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı	
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Amaç Yönelimlilik	<500 TL ^a	47	15,30	4,75	12,698	,000*	b-c,d
		500-1000 TL ^b	174	16,40	4,49			
		>1000-2000 TL ^c	106	13,36	4,79			
		>2000 TL ^d	84	13,12	5,85			
		Toplam	411	14,82	5,11			
	İçsel Motivasyon	<500 TL ^a	47	19,04	3,58	,188	,905	-
		500-1000 TL ^b	174	19,46	4,02			
		>1000-2000 TL ^c	106	19,53	3,51			
		>2000 TL ^d	84	19,49	4,21			
		Toplam	411	19,44	3,87			
	Kendine Güven	<500 TL ^a	47	9,34	3,09	4,945	,002*	b-c
		500-1000 TL ^b	174	10,26	2,94			
		>1000-2000 TL ^c	106	8,91	3,08			
		>2000 TL ^d	84	9,29	3,27			
		Toplam	411	9,61	3,11			
	Risk Alma	<500 TL ^a	47	15,30	3,04	1,752	,156	-
		500-1000 TL ^b	174	14,36	3,35			
		>1000-2000 TL ^c	106	14,97	3,08			
		>2000 TL ^d	84	15,11	3,52			
		Toplam	411	14,78	3,29			
	YKO Toplam	<500 TL ^a	47	58,98	8,19	6,149	,000*	b-c,d
		500-1000 TL ^b	174	60,48	8,69			
		>1000-2000 TL ^c	106	56,76	7,16			
		>2000 TL ^d	84	57,00	7,64			
		Toplam	411	58,64	8,20			
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama	<500 TL ^a	47	20,55	3,25	3,308	,020*	b-c
		500-1000 TL ^b	174	20,26	3,65			
		>1000-2000 TL ^c	106	21,64	3,51			
		>2000 TL ^d	84	21,05	4,05			
		Toplam	411	20,81	3,69			
	Kontrol	<500 TL ^a	47	20,62	2,95	1,708	,165	-
		500-1000 TL ^b	174	20,20	3,58			
		>1000-2000 TL ^c	106	21,02	3,81			
		>2000 TL ^d	84	21,10	3,76			
		Toplam	411	20,64	3,63			
	Meydan Okuma	<500 TL ^a	47	20,55	4,27	1,241	,294	-
		500-1000 TL ^b	174	21,16	4,41			
		>1000-2000 TL ^c	106	21,66	4,35			
		>2000 TL ^d	84	21,90	4,49			
		Toplam	411	21,37	4,40			
	PDO Toplam	<500 TL ^a	47	61,72	8,44	2,138	,095	-
		500-1000 TL ^b	174	61,62	10,03			
		>1000-2000 TL ^c	106	64,32	10,36			
		>2000 TL ^d	84	64,05	11,36			
		Toplam	411	62,82	10,28			

p<0,05*

Katılımcıların ortalama aylık gelir düzeylerine göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin

içsel motivasyon ve risk alma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın amaç yönelimlilik, kendine güven alt boyutlarında ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, ortalama gelir düzeyi 500-1000 TL olan katılımcılar ile gelir düzeyi 1001-2000 TL ve 2001 TL ve üzeri olan katılımcıların amaç yönelimlilik puan ortalamaları arasında, ortalama gelir düzeyi 500-1000 TL olan katılımcılar ile gelir düzeyi 1001-2000 TL olan katılımcıların kendine güven puan ortalamaları arasında, ortalama gelir düzeyi 500-1000 TL olan katılımcılar ile gelir düzeyi 1001-2000 TL ve 2001 TL ve üzeri olan katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın kontrol, meydana okuma alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın kendini adama alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, ortalama gelir düzeyi 500-1000 TL olan katılımcılar ile gelir düzeyi 1001-2000 TL olan katılımcıların kendini adama puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin en çok katılım sağladıkları etkinlik türüne göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Etkinlik Türü	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Katılım yok ^a	166	14,82	5,17	2,475	,085	-
	Indoor ^b	103	15,67	4,67			
	Outdoor ^c	142	14,20	5,28			
	Toplam	411	14,82	5,11			
	Katılım yok ^a	166	18,70	4,15	5,177	,006*	a-c
	Indoor ^b	103	19,85	3,58			
	Outdoor ^c	142	19,99	3,62			
	Toplam	411	19,44	3,87			
	Katılım yok ^a	166	9,48	3,06	,252	,778	-
	Indoor ^b	103	9,70	2,96			
	Outdoor ^c	142	9,70	3,27			
	Toplam	411	9,61	3,11			
	Katılım yok ^a	166	14,51	3,44	1,319	,269	-
	Indoor ^b	103	14,73	3,08			
	Outdoor ^c	142	15,12	3,27			
	Toplam	411	14,78	3,29			
	Katılım yok ^a	166	57,51	7,59	3,084	,047*	a-b,c
	Indoor ^b	103	59,95	8,81			
	Outdoor ^c	142	59,01	8,31			
	Toplam	411	58,64	8,20			
Psikolojik Dayanıklılık	Katılım yok ^a	166	20,36	3,90	5,493	,004*	c-a,b
	Indoor ^b	103	20,41	3,35			
	Outdoor ^c	142	21,63	3,55			
	Toplam	411	20,81	3,69			
	Katılım yok ^a	166	20,37	3,91	1,438	,239	-
	Indoor ^b	103	20,51	3,17			
	Outdoor ^c	142	21,05	3,58			
	Toplam	411	20,64	3,63			
	Katılım yok ^a	166	20,67	4,58	5,058	,007*	a-c
	Indoor ^b	103	21,28	4,05			
	Outdoor ^c	142	22,25	4,29			
	Toplam	411	21,37	4,40			
	Katılım yok ^a	166	61,40	11,09	4,861	,008*	a-c
	Indoor ^b	103	62,20	8,79			
	Outdoor ^c	142	64,94	10,02			
	Toplam	411	62,82	10,28			

Katılımcıların en çok katılım sağladıkları etkinlik türüne göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik, kendine güven ve risk alma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın içsel motivasyon alt boyutu ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, indoor etkinliklere katılım sağlayanlar ile outdoor etkinliklere katılım sağlayanların içsel motivasyon puan ortalamaları arasında, etkinliklere katılım sağlamayanlar ile indoor ve outdoor etkinliklere katılım sağlayanların yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın kontrol alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın kendini adama, meydan okuma alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, outdoor etkinliklere katılanlar ile etkinliklere katılım sağlamayanlar ve indoor etkinliklere katılanların kendini adama puan ortalamaları arasında, etkinliklere katılım sağlamayanlar ile outdoor etkinliklere katılanların meydan okuma puan ortalamaları arasında ve etkinliklere katılım sağlamayanlar ile outdoor etkinliklere katılanların psikolojik dayanıklılık toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin haftalık serbest zaman sürelerine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar		Süre	N	$\bar{x}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Amaç Yönelimlilik	<=5 saat ^a	134	13,40	5,86	10,935	,000*	a-c
		6-10 saat ^b	141	14,79	4,75			
		>10 saat ^c	136	16,24	4,25			
		Toplam	411	14,82	5,11			
	İçsel Motivasyon	<=5 saat ^a	134	19,82	4,14	1,094	,336	-
		6-10 saat ^b	141	19,14	3,63			
		>10 saat ^c	136	19,36	3,84			
		Toplam	411	19,44	3,87			
	Kendine Güven	<=5 saat ^a	134	9,36	3,15	1,554	,213	-
		6-10 saat ^b	141	9,48	3,22			
		>10 saat ^c	136	9,99	2,93			
		Toplam	411	9,61	3,11			
	Risk Alma	<=5 saat ^a	134	15,20	3,37	2,714	,067	-
		6-10 saat ^b	141	14,29	3,17			
		>10 saat ^c	136	14,86	3,30			
		Toplam	411	14,78	3,29			
	YKO Toplam	<=5 saat ^a	134	57,78	7,19	5,046	,007*	c-a,b
		6-10 saat ^b	141	57,71	8,10			
		>10 saat ^c	136	60,45	8,96			
		Toplam	411	58,64	8,20			
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama	<=5 saat ^a	134	21,56	3,58	4,223	,015*	a-b
		6-10 saat ^b	141	20,36	3,68			
		>10 saat ^c	136	20,54	3,72			
		Toplam	411	20,81	3,69			
	Kontrol	<=5 saat ^a	134	21,53	3,42	6,751	,001*	a-b,c
		6-10 saat ^b	141	19,98	3,86			
		>10 saat ^c	136	20,45	3,43			
		Toplam	411	20,64	3,63			
	Meydan Okuma	<=5 saat ^a	134	22,02	4,14	2,738	,066	-
		6-10 saat ^b	141	20,79	4,62			
		>10 saat ^c	136	21,34	4,35			
		Toplam	411	21,37	4,40			
	PDO Toplam	<=5 saat ^a	134	65,11	9,87	5,515	,004*	a-b
		6-10 saat ^b	141	61,13	10,58			
		>10 saat ^c	136	62,33	10,03			
		Toplam	411	62,82	10,28			

$p<0,05^*$

Katılımcıların haftalık serbest zaman sürelerine göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon, kendine güven ve risk alma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın amaç yönelimlilik ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, haftalık serbest zaman süresi 5 saat ve daha az olanlar ile 10 saatten fazla olanların amaç yönelimlilik puan ortalamaları arasında, haftalık serbest zaman süresi 10 saatten fazla olanlar ile 5 saat ve daha az olanlar ve 6-10 saat olanların yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın meydan okuma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın kendini adama, kontrol alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, haftalık serbest zaman süresi 5 saat ve daha az olanlar ile 10 saatten fazla olanların kendini adama puan ortalamaları arasında, haftalık serbest zaman süresi 5 saat ve daha az olanlar ile 6-10 saat ve 10 saatten fazla olanların kontrol alt boyutu puan ortalamaları arasında ve haftalık serbest zaman süresi 5 saat ve daha az olanlar ile 10 saatten fazla olanların psikolojik dayanıklılık puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinliklere katılım tarzlarına göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Katılım Tarzı	N	$\bar{x}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Bireysel ^a	103	13,57	5,96	4,171	,016*	a-b
	Arkadaşlarla ^b	247	15,26	4,83			
	Grup Halinde ^c	61	15,15	4,34			
	Toplam	411	14,82	5,11			
	Bireysel ^a	103	19,40	4,15	,674	,510	-
	Arkadaşlarla ^b	247	19,57	3,80			
	Grup Halinde ^c	61	18,93	3,70			
	Toplam	411	19,44	3,87			
	Bireysel ^a	103	9,40	3,22	,371	,690	-
	Arkadaşlarla ^b	247	9,71	3,09			
	Grup Halinde ^c	61	9,56	3,04			
	Toplam	411	9,61	3,11			
	Bireysel ^a	103	14,96	3,32	2,947	,054	-
	Arkadaşlarla ^b	247	14,93	3,19			
	Grup Halinde ^c	61	13,84	3,58			
	Toplam	411	14,78	3,29			
	Bireysel ^a	103	57,33	7,65	1,475	,230	-
	Arkadaşlarla ^b	247	59,47	8,53			
	Grup Halinde ^c	61	57,48	7,38			
	Toplam	411	58,64	8,20			
Psikolojik Dayanıklılık	Bireysel ^a	103	21,51	3,27	2,993	,051	-
	Arkadaşlarla ^b	247	20,68	3,74			
	Grup Halinde ^c	61	20,16	4,02			
	Toplam	411	20,81	3,69			
	Bireysel ^a	103	21,45	3,59	3,886	,021*	a-c
	Arkadaşlarla ^b	247	20,47	3,68			
	Grup Halinde ^c	61	19,98	3,29			
	Toplam	411	20,64	3,63			
	Bireysel ^a	103	22,12	4,20	3,247	,040*	a-c
	Arkadaşlarla ^b	247	21,32	4,44			
	Grup Halinde ^c	61	20,33	4,42			
	Toplam	411	21,37	4,40			
	Bireysel ^a	103	65,08	9,78	4,285	,014*	a-c
	Arkadaşlarla ^b	247	62,47	10,35			
	Grup Halinde ^c	61	60,48	10,25			
	Toplam	411	62,82	10,28			

p<0,05*

Katılımcıların etkinliklere katılım tarzlarına göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon, kendine güven ve risk alma alt boyutlarında ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın amaç yönelimlilik alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere bireysel katılanlar ile arkadaşlarıyla katılanların amaç yönelimlilik puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın kendini adama alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın kontrol, meydan okuma alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere bireysel katılanlar ile grup halinde katılanların kontrol puan ortalamaları arasında, etkinliklere bireysel katılanlar ile grup halinde katılanların meydan okuma puan ortalamaları arasında ve etkinliklere bireysel katılanlar ile grup halinde katılanların psikolojik dayanıklılık toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 9: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinlikler için yıllık harcama miktarlarına göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Harcama Miktarı	N	$\bar{x}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Harcama yok ^a	143	16,12	4,64	7,235	,000*	a-b
	500 TL'den az ^b	109	12,93	5,33			
	500-1000 TL arası ^c	93	14,38	5,08			
	1100-2000 TL arası ^d	32	16,00	5,15			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	15,53	4,47			
	Toplam	411	14,82	5,11			
	Harcama yok ^a	143	18,73	4,27	4,964	,001*	a-b
	500 TL'den az ^b	109	20,71	3,13			
	500-1000 TL arası ^c	93	19,37	3,76			
	1100-2000 TL arası ^d	32	18,34	4,12			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	19,56	3,44			
	Toplam	411	19,44	3,87			
	Harcama yok ^a	143	9,93	3,19	2,078	,083	-
	500 TL'den az ^b	109	9,09	2,94			
	500-1000 TL arası ^c	93	9,48	3,15			
	1100-2000 TL arası ^d	32	9,28	3,41			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	10,56	2,65			
	Toplam	411	9,61	3,11			
	Harcama yok ^a	143	14,29	3,29	2,571	,037*	a-b
	500 TL'den az ^b	109	15,58	3,14			
	500-1000 TL arası ^c	93	14,72	3,24			
	1100-2000 TL arası ^d	32	14,81	3,18			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	14,38	3,73			
	Toplam	411	14,78	3,29			
	Harcama yok ^a	143	59,06	8,54	,554	,696	-
	500 TL'den az ^b	109	58,30	7,28			
	500-1000 TL arası ^c	93	57,95	8,54			
	1100-2000 TL arası ^d	32	58,44	8,99			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	60,03	8,02			
	Toplam	411	58,64	8,20			
Psikik Kendini Adama	Harcama yok ^a	143	20,08	3,90	3,151	,014*	a-b
	500 TL'den az ^b	109	21,56	3,54			

Kontrol	500-1000 TL arası ^c	93	21,10	3,35	2,808	,025*	a-b			
	1100-2000 TL arası ^d	32	21,38	3,49						
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	20,18	3,87						
	Toplam	411	20,81	3,69						
	Harcama yok ^a	143	20,06	3,69						
	500 TL'den az ^b	109	21,50	3,60						
	500-1000 TL arası ^c	93	20,82	3,30						
Meydan Okuma	1100-2000 TL arası ^d	32	20,47	3,19	3,628	,006*	a-b			
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	20,00	4,25						
	Toplam	411	20,64	3,63						
	Tablo 9 Devamı									
	Harcama yok ^a	143	20,78	4,50				3,942	,004*	a-b
	500 TL'den az ^b	109	22,44	4,24						
	500-1000 TL arası ^c	93	21,76	4,18						
1100-2000 TL arası ^d	32	20,81	4,07							
2000 TL'nin üzerinde ^e	34	19,88	4,66							
PDO Toplam	Toplam	411	21,37	4,40	3,942	,004*	a-b			
	Harcama yok ^a	143	60,93	10,49						
	500 TL'den az ^b	109	65,50	10,14						
	500-1000 TL arası ^c	93	63,68	9,33						
	1100-2000 TL arası ^d	32	62,66	9,26						
	2000 TL'nin üzerinde ^e	34	60,06	11,44						
	Toplam	411	62,82	10,28						

p<0,05*

Katılımcıların etkinlikler için yıllık harcama miktarlarına göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel kendine güven alt boyutu ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın amaç yönelimlilik, içsel motivasyon ve risk alma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere yıllık hiç harcama yapmayanlar ile 500 TL' den az harcama yapanların amaç yönelimlilik, içsel motivasyon ve risk alma puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere yıllık hiç harcama yapmayanlar ile 500 TL' den az harcama yapanların kendini adama, kontrol, meydan okuma alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 10: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin etkinliklere katılım amaçlarına göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Katılım Amacı	N	$\bar{x}$	SS	F	p	Farkın Kaynağı	
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	Amaç Yönelimlilik	Ruhsal Sağlık ^a	77	15,36	5,39	2,981	,052	-
		Fiziksel Sağlık ^b	208	14,22	5,04			
		Sosyalleşme ^c	126	15,48	4,96			
		Toplam	411	14,82	5,11			
	İçsel Motivasyon	Ruhsal Sağlık ^a	77	20,27	3,31	4,216	,015*	a-c
		Fiziksel Sağlık ^b	208	19,57	3,93			
		Sosyalleşme ^c	126	18,71	4,00			
		Toplam	411	19,44	3,87			
	Kendine Güven	Ruhsal Sağlık ^a	77	10,36	2,99	4,002	,019*	a-c
		Fiziksel Sağlık ^b	208	9,63	3,16			
		Sosyalleşme ^c	126	9,10	3,02			
		Toplam	411	9,61	3,11			
	Risk Alma	Ruhsal Sağlık ^a	77	15,04	3,23	2,233	,108	-
		Fiziksel Sağlık ^b	208	14,99	3,18			
		Sosyalleşme ^c	126	14,26	3,48			
		Toplam	411	14,78	3,29			
	YKÖ Toplam	Ruhsal Sağlık ^a	77	61,04	8,37	4,559	,011*	a-c
		Fiziksel Sağlık ^b	208	58,41	8,24			
		Sosyalleşme ^c	126	57,56	7,78			
		Toplam	411	58,64	8,20			
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama	Ruhsal Sağlık ^a	77	20,69	3,88	1,802	,166	-
		Fiziksel Sağlık ^b	208	21,13	3,62			
		Sosyalleşme ^c	126	20,36	3,66			
		Toplam	411	20,81	3,69			
	Kontrol	Ruhsal Sağlık ^a	77	20,74	3,83	3,728	,025*	b-c
		Fiziksel Sağlık ^b	208	21,03	3,62			
		Sosyalleşme ^c	126	19,93	3,43			
		Toplam	411	20,64	3,63			
	Meydan Okuma	Ruhsal Sağlık ^a	77	21,79	4,54	2,820	,061	-
		Fiziksel Sağlık ^b	208	21,68	4,40			
		Sosyalleşme ^c	126	20,60	4,24			
		Toplam	411	21,37	4,40			
	PDO Toplam	Ruhsal Sağlık ^a	77	63,22	10,95	3,367	,035*	b-c
		Fiziksel Sağlık ^b	208	63,85	10,29			
		Sosyalleşme ^c	126	60,89	9,63			
		Toplam	411	62,82	10,28			

p<0,05*

Katılımcıların etkinliklere katılım amaçlarına göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik ve risk alma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı (p>0,05), buna karşın içsel motivasyon, kendine güven alt boyutları ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir

($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere ruhsal sağlık amaçlı katılanlar ile sosyalleşme amaçlı katılanların içsel motivasyon, kendine güven ve psikolojik dayanıklılık toplam puanlarının puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Ek olarak, psikolojik dayanıklılığın kendini adama ve meydan okuma alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), buna karşın kontrol alt boyutunda ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, etkinliklere fiziksel sağlık amaçlı katılanlar ile sosyalleşme amaçlı katılanların kontrol ve psikolojik dayanıklılık toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 11: Katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki

Değişken	Alt Boyutlar		1	2	3	4	5	6	7	8
Yaratıcı Kişilik Özellikleri	AmaçYönelimlilik (1)	r	1							
		p								
	İçselMotivasyon (2)	r	-,241**	1						
		p	,000							
	KendineGüven(3)	r	,552**	-,018	1					
		p	,000	,719						
	Risk Alma (4)	r	-,322**	,500**	-,191**	1				
		p	,000	,000	,000					
	YKO Toplam(5)	r	,589**	,516**	,638**	,365**	1			
		p	,000	,000	,000	,000				
Psikolojik Dayanıklılık	Kendini Adama(6)	r	-,233**	,459**	-,048	,351**	,194**	1		
		p	,000	,000	,335	,000	,000			
	Kontrol(7)	r	-,305**	,414**	-,026	,403**	,157**	,607**	1	
		p	,000	,000	,597	,000	,001	,000		
	Meydan Okuma(8)	r	-,173**	,558**	,050	,438**	,350**	,691**	,654**	1
		p	,000	,000	,314	,000	,000	,000	,000	
	PDO Toplam(9)	r	-,266**	,550**	-,005	,455**	,275**	,869**	,851**	,907**
		p	,000	,000	,919	,000	,000	,000	,000	,000

$p<0,001^{**}$

Yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik alt boyutu ile psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutları arasında negatif yönde ilişki, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon, risk alma alt boyutları ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı ile psikolojik dayanıklılığın kendini adama, kontrol alt boyutları ve

psikolojik dayanıklılık toplam puanı arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ($p<0,001$), buna karşın yaratıcı kişilik özelliklerinin kendine güven alt boyutu ile psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

TARTIŞMA

Araştırma kapsamında kapalı alan ve açık alanlarda rekreatif etkinliklere katılan bireylerin psikolojik dayanıklılık ve yaratıcılık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmış ve araştırmaya farklı okullarda öğrenim gören 411 öğrenci dahil edilmiştir. Katılımcıların demografik bulguları incelendiğinde çoğunluğunun erkek (%53,3), aylık geliri 500 ila 1000 lira arasında olan (%42,3) katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Aynı zamanda rekreasyonel bazda aktivitelere katılmayanların oranının çoğunlukta olduğu (%40,4), haftalık serbest zamanları 6 ila 10 saat aralığında olan (%34,3), daha çok sosyal aktiviteleri tercih eden (%76,9), aktivitelere arkadaşlarıyla katılmayı tercih eden (%60,2), herhangi bir derneğe üye olmayan (%62,3), rekreasyonel faaliyetlere hiç para harcamadığını belirten (%34,8) ve rekreasyonel aktivitelere fiziksel sağlık amacıyla katıldığını ifade eden (%50,6) katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Basıklık çarpıklık değerleri homojen dağılımı işaret ettiğinden parametrik testler uygulanmış, güvenilirlik katsayılarının .56 ila .88 aralığında değiştiği saptanmıştır. Bulguların güvenilir bir yapıda olduğu literatürce de desteklenmektedir (Büyüköztürk, 2011; Can, 2013).

Yapılan analizler doğrultusunda yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık ortalamalarının yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yaratıcı kişilik özelliklerine bakıldığında en yüksek ortalamayı içsel motivasyon alt boyutunun elde ettiği, psikolojik dayanıklılık ölçeğinde ise en yüksek ortalamayı meydan okuma alt boyutunun elde ettiği görülmüştür. Psikolojik dayanıklılık düzeylerinin yüksek olduğu araştırmalara literatürde sıkça yerini almaktadır (Akpulat, 2019; Genç, 2014).

Çalışma hayatının ön planda olduğu toplum yapısına geçişle birlikte, zihinsel ve fizyolojik özerkliği mümkün kılan rekreasyonel faaliyetler için fırsatlar sunmak giderek daha önemli hale gelmiştir. Araştırmalar, özellikle açık alan rekreasyonu gibi faaliyetlerin bireylerin psikolojik ve fiziksel sağlığını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Buchecker ve Degenhardt, 2015; Gilligan, 2008). Rekreasyonel faaliyetlere fiziksel sağlık maksadıyla katılan araştırmada yer alan örneklem grubu değerlendirildiğinde yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığın rekreasyonel faaliyetlerle temel olarak birbirini destekleyen unsurlar olduğu görülmektedir.

Yaratıcılık, önemi ve tam anlamıyla her alana uygulanabilirliği göz önüne alındığında, giderek artan bir ilgi konusu olduğu aşikardır. Kişilik özellikleri sık sık ve

öngörülebilir şekilde yaratıcı başarı ile ilişkilendirilmiştir. Bireylerin yaratıcılık için elverişli bazı özelliklere ve yeteneklere sahip olabileceğini, ancak bunların gerçekten yaratıcı sonuçlara ulaşılıp sonuçlanmayacağını, gerçek motivasyonlarına bağlı olduğunu göz önüne alındığında psikolojik dayanıklılık ile doğrudan ilişkili olduğu düşünülmektedir (Prabhu, Sutton ve Sauser, 2008). Tüm duyuşsal ve düşünsel etkinliklerde, her türlü çalışma ve rekreasyon gibi uğraşların içinde varlığını gösteren yaratıcılık kavramı çok boyutlu bir fenomen olarak, farklı disiplinlerden araştırmacılar tarafından ilgili disiplinin dinamiklerine bağlı olarak farklı açılardan ele alınmıştır. Yaratıcılık, ortam ve şartlara göre daha az ya da daha fazla ifade edilen, bütün insanların sahip olduğu, düşünme aşamasında kullanılan, duyular, duygular, farkındalıklar, düşünsel ve zihinsel yetilerin ilişkisel bütünlüğü ile ortaya çıkan doğal bir yetidir (Onur ve Zorlu, 2017). Dolayısıyla yaratıcı kişilik ölçeğinde içsel motivasyon alt boyutunun yüksek olması bireylerin rekreasyon güdüsünün olduğunu ancak daha sonraki araştırmaların konusu olabilecek biçimde farklı kısıtlayıcılara sahip oldukları öngörüsünü doğurmaktadır.

Demografik veriler ile ölçüm araçları arasında yapılan analizler sonucu anlamlı ilişki ve farklılıklar elde edilmiştir. Söz konusu değişkenlerden biri olan cinsiyet değişkeni incelendiğinde kadın katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer bulguyu yaratıcı kişilik ile yaratıcı düşünme yeteneği arasındaki ilişkiyi okul öncesi çocuklarda araştıran Kyung-Hwa (2005) kızların erkeklere oranla daha yüksek yaratıcı kişilik ortalamaları sergilediklerini belirlemiştir. Bir diğer araştırmada Yılmaz (2019) kişiliğin yaratıcılık ile ilişkisinin olup olmadığı; eğer varsa nasıl bir ilişkisinin olduğunu incelemeyi amaçlamış, araştırmaya 4 farklı lisede öğrenim gören 235 öğrenci katılmıştır. Araştırma bulguları çalışma ile benzer bulgulara sahiptir. Buna göre; Cinsiyet temelinde yaratıcılık ölçeği puanları karşılaştırıldığında, kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında içsel motivasyon, risk alma ve ölçek genel puanları bakımından anlamlı derecede farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Kız öğrencilerin içsel motivasyon ($21,1\pm3,7$), risk alma ($15,9\pm3,4$) ve ölçek toplam puanları ($63,1\pm8,9$) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde erkek öğrencilerden daha yüksektir. Diğer yandan cinsiyet ile yaratıcı kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmayan araştırmalar da literatürde yerini almaktadır. Bunlardan biri olan okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcılık ve hoşgörü düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinin amaçlandığı araştırmada, örneklem grubuyla benzer şekilde 1. ve 4. Sınıf toplam 215 okul öncesi öğretmen adayı araştırmaya dahil edilmiş, araştırma

sonucunda, okul öncesi öğretmen adaylarının yine çalışmayla benzer şekilde yaratıcılık ve hoşgörü düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır (Yılmaz ve Güven, 2019). İstatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmayan diğer araştırmalarla benzer şekilde öğrencilerin yaratıcı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkilerinin incelendiği araştırmaya İstanbul ilindeki sağlık yönetimi bölümünü bulunduran 22 üniversitede, 3932 lisans eğitimi alan öğrenciler dahil olmuş, 351 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırma kapsamında cinsiyet değişkeni ile yaratıcı kişilik arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır (Bozça, 2019). Yine yaratıcı kişilik özelliklerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin incelendiği araştırmada cinsiyet ile yaratıcı kişilik arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki belirlenmemiştir (Çamsarı, 2019).

Yaratıcı kişilik özellikleri ölçeği puanları kız ve erkekler için istatistiksel olarak farklılaşmadığı [$t(198)=1,18$; $p>0,05$], göre kızların (66,36) ve erkeklerin (63,60) ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığının belirtildiği araştırma bulgularına sıkça rastlanmaktadır (Kılınç, 2019). Şahin' de 2016 yılında yapmış olduğu araştırmada cinsiyet ve yaratıcı kişilik arasında anlamlı ilişki elde etmemiştir. Dolayısıyla literatürde yer alan çalışmaların araştırma kapsamında elde edilen kadınların yaratıcı kişilik düzeylerinin erkeklere nazaran daha yüksek olduğu bulgusundan ziyade, cinsiyetin yaratıcı kişiliği değiştirmede olduğu bulgusu öne sürdüğü görülmektedir. Aynı zamanda yaratıcı kişiliğin farklı çalışmalarla analiz edildiği pek çok araştırmaya literatürde sıkça rastlanmaktadır (Akin, 2010; Dellas, 1978; Dollinger ve Clancy Dollinger, 2005; Kwon, Nam ve Lee, 2012; Lim, 2008).

Diğer taraftan psikolojik dayanıklılığın meydan okuma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu ($p<0,05$), buna karşın kendini adama, kontrol alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Kadın katılımcıların psikolojik dayanıklılık düzeylerinin erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer bulguyu Güngörmüş, Okanlı ve Kocabeyoğlu 2015 yılında yaptıkları araştırma ile ortaya koymuştur. Bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümü öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan araştırmada öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının orta düzeyde olduğu, cinsiyete göre kız öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin erkeklere göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularıyla benzer bulgular elde eden araştırmalar literatürde sıkça yerini

almaktadır (Akkuş, 2015; Benard, 1993; Cole, Feild ve Harris, 2004; Grotberg, 1995; Oktan, 2008; Önder ve Gülay, 2008; Yıldız, 2019). Diğer yandan ilköğretim okulu öğretmenlerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin bazı demografik değişkenlerle ilişkisinin incelendiği araştırmada, öğretmenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır (Sezgin, 2012). Cinsiyetin psikolojik dayanıklılığı değiştirmediğini ifade eden araştırmalara da sıkça rastlanmaktadır (Özcan, 2015; Özbağır, 2019; Ülker Tümlü ve Recepoğlu, 2013; Terzi, 2008; Vergili, 2018). Diğer taraftan erkeklerin psikolojik dayanıklılığının kadınlara oranla daha yüksek olduğunu belirten araştırmalar da literatürde yerini almaktadır (Bahadır, 2009; Dayıoğlu, 2008). Dolayısıyla alan yazında cinsiyet ve psikolojik dayanıklılık ilişkisini betimleyen ve farklı bulgu ortaya koyan pek çok araştırmanın yer aldığı belirlenmiştir.

Psikolojik dayanıklılık, kişilerin yaşamda karşılaştıkları çeşitli güçlükler ve zorluklar karşısında, kendilerini toparlayabilme veya bunların üstesinden gelebilme yeteneğidir. Psikolojik dayanıklılığın açıklanmasında çalışmada yer alan örneklem grubu ile benzer şekilde 286 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Kanonik korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular, dışadönüklük, özdisiplin, gelişime açıklık ve uyumluluk seviyeleri yüksek, nörotiklik seviyeleri düşük kişilerin psikolojik dayanıklılıklarının yüksek olduğunu göstermiştir. Bunun yanında psikolojik dayanıklılığın açıklanmasında kendilik algısı, sosyal kaynaklar ve sosyal yeterlilik alt boyutlarının, kişiliğin açıklanmasında ise dışadönüklük ve özdisiplin alt boyutlarının ön plana çıktığı ortaya çıkmıştır. Sonuçta psikolojik dayanıklılığın açıklanmasında kişiliğin önemli etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (Çetin, Yeloğlu ve Basım, 2015).

Katılımcıların katıldıkları etkinliklerle ilgili dernek veya kulübe üyelik durumuna göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu, buna karşın içsel motivasyon, kendine güven, risk alma alt boyutlarında ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın yanı sıra, dernek üyeliği gibi sosyal gruplara üye olma durumlarının yaratıcı kişilik ile anlamlı ilişki sergilemediği Yılmaz'ın 2019 yılında yaptığı araştırma bulguları arasında yer almıştır. Sosyal kulüp ve dernek gibi sosyal faaliyet kurum ve

kuruluşlarına üyelik oranlarının oldukça düşük olduğu ülkemiz koşullarında elde edilen bulguların gelecek araştırmalar için temel oluşturacağı düşünülmektedir.

Katılımcıların ortalama aylık gelir düzeylerine göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon ve risk alma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı, buna karşın amaç yönelimlilik, kendine güven alt boyutlarında ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca psikolojik dayanıklılığın kontrol, meydana okuma alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı, buna karşın kendini adama alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, düşük gelir gruplarının lehine kendini adama puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Diğer taraftan titeratür incelendiğinde aylık gelir düzeyinin yaratıcı kişilik durumunu istatistiksel olarak değiştirmedikini belirten araştırmaların yanı sıra (Yılmaz, 2019), psikolojik dayanıklılığın gelir ile ilişkisi olduğu saptanmıştır (Dural, 2018). Psikolojik dayanıklılık ve yaratıcı kişilik için kolaylaştırıcı bir etmen olabileceği ancak rekreasyonel etkinliklerin temelinde gelir unsurunun önemli bir aracı olmadığı ifade edilebilir. Rekreasyonel etkinliklere yıllık harcanan miktar ile yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkinin analiz sonuçları incelendiğinde ise, yaratıcı kişilik özelliklerinin ve psikolojik dayanıklılığın anlamlı fark çıkan alt boyutlarının tamamında etkinliklere yıllık 500 TL’ den az harcama yapanların lehine anlamlı farklılıklar ortaya koyulduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla rekreasyonel harcamaların bir harcama yükü getirmediği, aksine düşük ödemeler yapan bireylerin bu noktada daha yüksek yaratıcı kişilik ve psikolojik dayanıklılık sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Katılımcıların en çok katılım sağladıkları etkinlik türüne göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, genel değerlendirme yapıldığında ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Yaratıcı kişilik ölçeği analiz edildiğinde indoor aktivitelere katılan bireylerin, psikolojik dayanıklılıkta ise outdoor aktivitelere katılan bireylerin ortalamalarının diğer gruplara oranla daha yüksek olduğu ve gruplar arası ilişkilerde en yüksek ortalamaları aldıkları gözlemlenmiştir. Dolayısıyla bu örneklem grubu için yaratıcı kişilik özellikleri indoor aktivitelere katılanlarda daha yüksek, diğer taraftan psikolojik dayanıklılıkta ise outdoor aktiviteleri tercih edenlerde daha yüksektir bulgusu elde edilmiştir. Elde edilen bulgu

ışığında bireylerin rekreasyonel katılım alanları ile psikososyal parametrelerinin değişim gösterdiği sonucuna varılmaktadır.

Katılımcıların haftalık serbest zaman sürelerine göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik ölçeğine göre, haftalık serbest zaman süresi 5 saat ve daha az olanlar ile 10 saatten fazla olanların amaç yönelimlilik puan ortalamaları arasında, haftalık serbest zaman süresi 10 saatten fazla olanlar ile 5 saat ve daha az olanlar ve 6-10 saat olanların yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Diğer yandan psikolojik dayanıklılığın meydan okuma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı, buna karşın kendini adama, kontrol alt boyutlarında ve psikolojik dayanıklılık toplam puanında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, haftalık serbest zaman süresini 5 saat ve daha az olarak niteleyen katılımcıların diğer serbest zaman sürelerine oranla daha yüksek psikolojik dayanıklılık ortalamaları sergiledikleri belirlenmiştir. Bu noktada günlük serbest zaman miktarını diğer gruplara nazaran daha az olarak belirten katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerindeki fark, etkin ve verimli serbest zaman kullanımının bir çıktısı olarak açıklanabilmektedir.

Katılımcıların etkinliklere katılım amaçlarına göre yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılığa ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, yaratıcı kişilik özelliklerinin etkinliklere ruhsal sağlık amaçlı katılanlar ile sosyalleşme amaçlı katılanların içsel motivasyon, kendine güven ve psikolojik dayanıklılık toplam puanlarının puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Ayrıca psikolojik dayanıklılıkta ise etkinliklere fiziksel sağlık amaçlı katılanlar ile sosyalleşme amaçlı katılanların kontrol ve psikolojik dayanıklılık toplam puanı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Anlamlı farklılıklarda fiziksel sağlık amaçlı katılan grubun daha yüksek ortalamalar sergiledikleri görülmüştür. Rekreasyonel katılımın pek çok unsuru bir arada barındıran multidisipliner bir olgu olduğu düşünüldüğünde, Rekreasyonel spor formlarından yararlanılarak fiziksel sağlık amaçlı olarak rekreasyonel faaliyetlerden fayda sağlanması önemli bir kazanım olarak değerlendirilmektedir.

Yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre, yaratıcı kişilik özelliklerinin amaç yönelimlilik alt boyutu ile psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutları arasında negatif yönde

ilişki, yaratıcı kişilik özelliklerinin içsel motivasyon, risk alma alt boyutları ve yaratıcı kişilik özellikleri toplam puanı ile psikolojik dayanıklılığın kendini adama, kontrol alt boyutları ve psikolojik dayanıklılık toplam puanı arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu, buna karşın yaratıcı kişilik özelliklerinin kendine güven alt boyutu ile psikolojik dayanıklılığın tüm alt boyutları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Literatürde yaratıcılık ile aralarındaki ilişkilerin belirlendiği araştırmalara sıklıkla rastlanmaktadır. Bu araştırmalardan biri olan Yılmaz ve Güven'in (2019) yaptığı araştırmada yaratıcılık düzeyleri ile hoşgörü düzeyleri arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki ($p=.000$, $r=.77$) olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda yaratıcılık ve hoşgörü düzeyleri yaratıcılık dersi alan öğretmen adaylarının lehine anlamlı farklılık göstermektedir (Yılmaz ve Güven, 2019) bulgusu elde edilmiştir. Dolayısıyla rekreasyon dersi almış olan bireylerin, rekreasyona katılımda ve paralel olarak yaratıcılık kişilik oluşturmalarının daha olası olduğu söylenebilir. Bir diğer araştırmada yaratıcı kişilik özelliği ile girişimcilik eğilimi arasında yapılan korelasyon analizi yapılmış. Araştırma sonucunda istatistiksel olarak bir ilişki saptanmış ve yaratıcı kişilik özelliklerinin girişimciliği etkilediği belirlenmiştir. Araştırma bulguları yaratıcı kişilik özelliklerinin girişimciliği pozitif yönde orta düzeyde etkilediğini göstermektedir (Bozça, 2019). Farklı bir araştırmada algılanan duygusal zekanın düzeyinin yaratıcı kişilik ile pozitif yönlü ilişkisi olduğu belirlenmiştir (Wolfradt, Felfe ve Köster, 2002). Aynı zamanda yaratıcı kişilik ve kaygı arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma kapsamında negatif yönlü ilişki saptanmış, yaratıcı kişilik özelliklerine yönelik ortalamalar arttıkça endişe puanlarının düşüş gösterdiği gözlemlenmiştir (Kelly, 2005). Yaratıcı kişilik ile negatif korelasyon ortaya koyan bir diğer araştırma ise okulu bırakan öğrencilerin yaratıcı kişilik özellikleri arasındaki ilişki analiz edilirken ortaya koyulmuştur (Hee Kim ve Hull, 2012).

Psikolojik dayanıklılık ile algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan analizler sonucunda iki özellik arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgulara göre; sosyal destek algısının psikolojik dayanıklılığı arttırdığı gözlemlenmiştir (Terzi, 2008). Bir diğer araştırmada psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumları arasındaki ilişki incelenmiş, Araştırma bulguları değerlendirildiğinde yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Ülker Tümlü ve Receptoğlu, 2013). Tükenmişlik ile ise psikolojik dayanıklılık

arasında negatif yönlü ilişki belirlenmiştir(Doğan, 2013).Bir diğer araştırmada psikolojik dayanıklılık düzeyi ile kişilik özellikleri arasında pozitif ilişkiler olduğu bulunmuştur (Gökalp, 2019).Dolayısıyla hem yaratıcı kişiliğin hem psikolojik dayanıklılığın pek çok parametreyle paralel ve negatif yönlü ilişkisi olduğu, yaratıcı kişiliğin ve pozitif dayanıklılığın olumlu parametreler ile ilişkisinde pozitif yönlü bir ivme sergilediği görülmüştür.

Araştırma sonucunda kapalı alan ve açık alanlarda rekreatif etkinliklere katılan bireylerin psikolojik dayanıklılık ve yaratıcı kişilik özellikleri düzeylerinin yüksek olduğu ve belirli değişkenlerin iki özelliği değiştirdiği belirlenmiştir. Aynı zamanda psikolojik dayanıklılık ve yaratıcı kişilik özellikleri arasında negatif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında kapalı ve açık alanlarda rekreatif etkinliklere katılan bireylerin yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılıklarına açıklık getirilmeye çalışılmış ve mevcut örneklem grubu üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir, gelecekte daha büyük örneklem grupları ile yapılması muhtemel çalışmaların elde edilecek bulguların genellenebilirliğine katkıda bulunabileceği öngörülmektedir. Ayrıca benzer bir araştırmanın farklı çalışma grupları için de yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir. Rekreatif anlamda program planlayıcılar için önemli bir veri oluşturan akademik çalışmaların artırılarak, farklı sosyoekonomik düzeydeki bireyler ve organizasyonlar çerçevesinde genişletilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akatay, A., (2003), Örgütlerde zaman yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 282-300.
- Akgemci T. (2009) Zaman kavramı ve kapsamı. İçinde: Şimşek Ş, Çelik A, Soysal A. (editörler), *Zaman Yönetimi ve Yönetmel Zamanda Etkinlik*, 3. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Akın, M. (2010). Personeli güçlendirme algılaması, örgüt iklimi algılaması ve yaratıcı kişilik özelliklerinin örgüt düzeyinde yaratıcı çıktılar üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29(2), 211-238.
- Akkuş, Z. (2015). *Ergenlerde psikolojik dayanıklılığın özgüven ve anne baba tutumları ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akputat, Ş. (2019). *Örgüt iklimi ve psikolojik dayanıklılığın-yaşam dengesi üzerindeki Etkisi: Öğretmenler üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bayburt.
- Aksoy A. (2019). *Beden eğitimi öğretmenlerinin boş zaman yönetimi, işkoliklik ve iş yaşam dengesi açısından incelenmesi (Antalya merkezi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Akdeniz Üniversitesi.2019.
- Akyüz, H. (2018). *Boş zaman tüketicilerinin yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Olimpik Kış Festivali örneği*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Amabile, T. M. (1983). The social psychology of creativity: A componential conceptualization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(2), 357-376.
- Amabile, T. M. (1996). *Creativity in context: Update to the social psychology of Creativity*. Colorado, Boulder: Westview Press.
- Aykan, E. ve Özçelik, Z. (2020). Mesai İçi ve Dışı Boş Zaman Davranışlarının Yönetimi: Teorik Çerçeve. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 590-604.
- Aytaç, Ö. (2002). Boş Zaman Üzerine Kuramsal Yaklaşımlar. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 231-260.
- Bahadır, E. (2009). *Sağlıkla ilgili fakültelerde eğitime başlayan öğrencilerin psikolojik sağlık düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Balcı V. (2003). Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 158, 161-173.

- Bartone, P. T., Roland, R. R., Picano, J. J., ve Williams, T. J. (2008). Psychological hardiness predicts success in US army special. *International Journal of Selection and Assessment*, 16(1).
- Batan, S., N., (2016). *Yetişkinlerde psikolojik dayanıklılık ve dini başa çıkmanın yaşam doyumuna etkileri*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Benard, B.(1993). Fosteringresiliency in kids. *EducationalLeadership*, 51(3), 44-48.
- Bozça, R. (2019). *Sağlık yönetimi alanında eğitim alan öğrencilerin yaratıcı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edirne.
- Buchecker, M., Degenhardt, B. (2015). Theeffects of urban inhabitants' nearbyoutdoorrecreation on theirwell-beingandtheirpsychologicalresilience. *Journal of OutdoorRecreationandTourism*, 10, 55-62.
- Büyükcebeci, A. (2019). Çocukluk çağı örselenme yaşantılarının yaratıcı kişilik özellikleri ve aleksitimi ile ilişkisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (4), 3187-3213.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (22. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2013). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cencirulo, R. S. (2001). *The Relationship Between Hardiness And Job Satisfaction In Elementary School Teachers*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of La Sierr.
- Cole, M. ,Feild, H., ve Harris, S. (2004). Student learning motivation andpsychological hardiness: Interactive effects on students' reactionto a management class. *AMLE* 3, 64-85.
- Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., Yıldırım, E., ve Altunışık, R. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çamsarı, A. (2019). *İşletmelerde mobbing'in çalışanların öz - yeterlik algıları ve yaratıcı kişilik özelliklerine etkileri üzerine bir alan araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, O.B. (2018). *Elit sporcuların ve sedanter bireylerin psikolojik dayanıklılık profilleri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, F., Yeloğlu, H.O., ve Basım, H.N. (2015). Psikolojik dayanıklılığın açıklanmasında beş faktör kişilik özelliklerinin rolü: bir kanonik ilişki analizi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 30 (75), 81-92.
- Dayıoğlu, B. (2008). *Üniversite giriş sınavına hazırlanan adaylarda psikolojik sağlamlık: öğrenilmiş güçlülük, algılanan sosyal destek ve cinsiyetin rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Dellas, M. (1978). Creative personality and identity. *Psychological Reports*, 43, 1103-1110.
- Demirel Ö. ve. Doğan N. (2010). *Eğitimde Yeni Yönelimler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dirlik, S. (2016). *Açık alan rekreasyon faaliyetlerinin yaşam doyumuna etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Doğan, A. (2013). *Mesleki özdeşleşme ile tükenmişlik ilişkisinde iş yükü algısı ve psikolojik dayanıklılığın aracı rolü*. Doktora Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, İ. (2000). *Sosyoloji, Kavramlar ve Sorunlar*. (Beşinci Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık, 446-448.
- Dollinger, S. J., Clancy Dollinger, S. M., ve Centeno, L. (2005). Identity and creativity. *Identity*, 5(4), 315-339.
- Wolfradt, U., Felfe, J., Köster, T. (2002). Self-perceived emotional intelligence and creative personality. *Imagination, Cognition And Personality*, 21(4) 293-309.
- Dural, F.Z. (2018). *25-45 yaş arası yetişkinliklerde psikolojik dayanıklılığın öz yeterlilik üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Emir S., Ateş, S., Aydın, F., Bahar, M., Durmuş, S., Polat, M., ve Yaman, H. (2004). Öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(9), 105-116.
- Eraslan, A. (2014). *Üniversite yerleşkelerindeki rekreasyonel spor merkezlerinde hizmet kalitesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkal M.E. (1992). *Sosyolojik Açından Spor* (2.Baskı), İstanbul: Kutsun Matbaa, 74.
- Feist, G. J. (1999). Personality in scientific and artistic creativity. In R. J. Sternberg (Ed.). *Handbook of human creativity*, (pp. 273–296), Cambridge: Cambridge University Press.
- Genç, A. (2014). *Psikolojik dayanıklılığın örgütsel bağlılık ve işten ayrılma niyetine etkisi: görgül bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gilligan, R. (2008). Promoting resilience in young people in long-term care—The relevance of roles and relationships in the domains of recreation and work. *Journal of Social Work Practice*, 22(1), 37-50.
- Gökalp, E.A. (2019). *Ergenlerde psikolojik dayanıklılığın kişilik özellikleri ve algılanan sosyal desteğe göre yordanması*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

- Grenville-Cleave, B. (2016). *Positive Psychology: A toolkit for happiness, purpose and well-being*. London: Icon Books Ltd.
- Grotberg, E. (1995). *A Guide to Promoting Resilience in Children: Strengthening the Human Spirit*. The Hague: Bernard Van Leer Foundation.
- Güçlü, N. (2001). Zaman yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25(25), 87-106.
- Gümüş H. (2012). *Fiziksel aktivite için park ve rekreasyon alanlarına gelen kullanıcıların mekân seçimini ve fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güngörmüş, H., A. (2007). *Özel sağlık-spor merkezlerinden hizmet alan bireyleri rekreasyonel egzersize güdüleyen faktörler*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güngörmüş, K., Okanlı, A., Kocabeyoğlu, T. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi -Journal of Psychiatric Nursing*, 6(1), 9-14.
- Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y. (2003). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları* (1. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A, ve Dinç, Y. (2015). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi* (3. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., ve Dinç, Y. (2009). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi* (Güncellenmiş İkinci Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık, 3-37.
- Hazar, A. (2003). *Rekreasyon ve Animasyon*. Ankara. Detay Yayıncılık. 22, 58-65.
- Hee Kim, K., Hull, M. F. (2012) Creative personality and a creative environment for high school dropouts. *Creativity Research Journal*, 24(2-3), 169-176.
- Ibrahim H., Cordes K. A. (2002). *Outdoor Recreation*. Sagamore Pub. Llc.
- Isik, S. (2016). Developing the psychological hardiness scale: The validity and reliability study. *JHW*, 4, 165-182.
- Kalkan A. (2012). *Açık alan rekreasyonu, doğa sporları yapan bireylerin bu sporları yapma nedenleri: Antalya örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. 5. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi, 24-94.
- Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreasyon ve Kent(li)leşme*. Ankara: Gazi Kitabevi, 11-51.

- Kaya, M. (2019). *Batman ilinin açık alan kültürel rekreasyon turizm potansiyeli açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Kelly, K.E. (2005). The relationship between worry and creative personality. *Counseling and Clinical Psychology Journal*, 2(1), 75-80.
- Kılınç, K. (2019). *Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı kişilik özelliklerinin ve duygusal zekâ düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kıral E. (2007). *İlköğretim okul yöneticileri için tanımlanmış görevleri için zaman kullanma biçimleri: Amasya ili örneği*. Yüksek Lisans. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kumpfer, L.K. (1999). Factors and processes contributing to resilience: The resilience framework. M.D. Glantz ve J. L. Johnson (Ed.), *Resilience and development: Positive life adaptations* (s. 179–224). New York: Academic/Plenum.
- Kwon, S., Nam, D., ve Lee, T. (2012). The effects of STEAM-based integrated subject study on elementary school students' creative personality. *Journal of the Korea Society of Computer and Information*, 17(2), 79-86.
- Kyung-Hwa, L. (2005). The relationship between creative thinking ability and creative personality of preschoolers. *International Education Journal*, 6(2), 194-199.
- Lim, S., ve Smith, J. (2008). The structural relationships of parenting style, creative personality, and loneliness. *Creativity Research Journal*, 20(4), 412–419.
- Masten, A.S. ve Gewirtz, A.H. (2006). Resilience in development: The Importance of early childhood. Tremblay R.E., Barr R.G. ve Peters R.De.V., (Ed.), *Encyclopedia on Early Childhood Development*. Montreal: Centre of Excellence for Early Childhood Development, 1-6.
- Meredith, L.S., Sherbourne, C.D., Gailliot, S.J., Hansell, L., Ritschard, H.V., Parker, A.M. ve Wrenn, G. (2011). Promoting psychological resilience in the U.S. military. *Rand Health Quarterly*, 1(2).
- Mittelstaedt, R. (2006). *Introduction to Recreation and Leisure*. USA: Human Kinetics. 200.
- Oktan, V. (2008). *Üniversite sınavına hazırlanan ergenlerin psikolojik sağlamlıklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Önder, A., ve Gülay, H. (2008). İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin psikolojik sağlamlığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 192–7.
- Ören, K. (2016). İşletmelerde verimlilik ve performansın artırılmasında zaman yönetimi, *Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5(11): 186-203.

- Özbağır, T. (2019). *Öğretmenlerde psikolojik dayanıklılığın duygusal zekayla, pozitif öğretmen özellikleriyle ve demografik değişkenlerle ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özcan, B. (2005). *Anne-babaları boşanmış ve anne-babaları birlikte olan lise öğrencilerinin yılmazlık özellikleri ve koruyucu faktörler açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve Öğretme* (7. Baskı), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özerbaş, M. A. (2011). Yaratıcı düşünme öğrenme ortamının akademik başarı ve bilgilerin kalıcılığı etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 675-705.
- Prabhu, V., Sutton, C., ve Sauser, W. (2008) Creativity and certain personality traits: understanding the mediating effect of intrinsic motivation. *Creativity Research Journal*, 20(1), 53-66.
- Saban A. (2005). *Öğrenme Öğretme Süreci Yeni Teori ve Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Scoot, M. (1997). *Zaman Yönetimi*. (Çev.: Asli Çingil Çelik). İstanbul: Rota Yayın Yayımlar.
- Sevil, T., Şimşek, K. Y., Katırcı, H., Çelik, O., Çeliksoy, M. A., ve Kocaekşi, S. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Baskı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Sezgin, F. (2012). İlköğretim okulu öğretmenlerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 489-502.
- Smith, W. H. (2000). The 10 Natural Laws of Successful Time And Life Management. Çeviri: Çelbiş A. *Hayatı ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası*, 3. Baskı. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Sternberg, R. J. ve Lubart, T. I. (1991). An investment theory of creativity and its development. *Human Development*, 34, 1-32.
- Swarbrooke, J. (2005). *Leisure marketing: a Global Perspective*. Taylor & Francis.
- Şahin, F., ve Danışman, Ş. (2017). Yaratıcı kişilik özellikleri ölçeği: Güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 747-760.
- Şahin, G. (2016). *Öğretmenlerin algıladıkları okul kültürü ile yaratıcı kişi ve çevre ilişkilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinde kendini toplama gücünün içsel koruyucu faktörlerle ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (HU Journal of Education)*, 35, 297-306.

- Tolukan, E. (2008). *Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin boş zaman alışkanlıklarının incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*. (5th Edition). Routledge. New York:Taylor and Francis Group, 10-11, 22, 43, 46.
- Uzun F. (2016). *Üniversite öğrencilerinin serbest zaman motivasyonları ile rekreasyonel etkinliklere katılımına engel olan faktörlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri
- Ülker Tümlü, G., ve Recepoğlu, E. (2013). Üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 3(3),205-213.
- Vanderpol, (2002), Resilience: A missing link in our understanding of survival. *Harvard Review of Psychiatry*. 10(5), 302-306.
- Vergili, M. (2018). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma biçimleri ile psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldız, F.N. (2019). *Ergenlerde öz-yeterlik, motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisi: bir model sınaması*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Yılmaz, H., ve Güven, Y. (2019). Yaratıcılık ve hoşgörü: Okul öncesi öğretmen adayları üzerine bir araştırma. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 258-277.
- Yılmaz, M. (2019). *Lise öğrencilerinde yaratıcı kişilik ile beş faktör kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akçum, E. (2005). *5-6 yaş çocuklarının yaratıcılık ve öğrenime hazır oluş düzeylerine okulöncesi eğitimin etkisinin incelenmesi*.Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

Değerli Katılımcı,
Elinizde bulunan bu anket formu Rekreatif Etkinliklere katılan Üniversite öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaratıcılık düzeylerini ölçmeye yöneliktir. Elde edilen veriler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Cinsiyetiniz	() Erkek	() Kadın	Ortalama Aylık Geliriniz:	
Haftalık Serbest Zaman Süresi	1-5 saat () 6-10 saat () 10 saat ve üzeri ()			
Katıldığınız rekreatif aktiviteler nelerdir? (Lütfen 3 aktiviteyi de işaretleyiniz)	Aktivite Türü Sportif Aktiviteler Aktif () Pasif () Sosyal Aktiviteler Aktif () Pasif () Kültürel ve Sanatsal Aktiviteler Aktif () Pasif ()			
Aktivitelere Katılım Tarzınız:	() Bireysel () Arkadaşlarla () Grup Halinde			
En çok katılım sağladığınız indoor/outdoor etkinlik nedir ?	() Açık Alan () Kapalı Alan () Katılmıyorum			
En çok katıldığınız etkinlikle ilgili Herhangi bir derneğe ya da kulübe üyeliğiniz var mı?	() Evet () Hayır			
Bu aktiviteler için yılda ortalama ne kadar harcama yaparsınız?				
Hangi amaçla bu etkinliğe katılırsınız?	() Ruhsal Sağlık () Fiziksel Sağlık () Sosyalleşme			

Sevgili Katılımcılar; Bu araştırma, sizlerin “Yaratıcı Kişilik Özellikleri” ve “Psikolojik Dayanıklılık” düzeyinizi ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma sonuçları, yalnızca bu amaç için kullanılacak olup kişisel amaçlar için anket sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Bu nedenle isim yazmanıza gerek yoktur. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederiz. Hangi ifade size daha fazla ya da daha az uyuyorsa, 1 ile 5 arasında sizi en iyi tanımlayan dereceyi işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katıyorum	Kesinlikle Katıyorum
1.Sadece bana etkisi olacak sorunları çözmek için uğraşırım.	1	2	3	4	5
2.Sadece problemler beni doğrudan etkilediği zaman problemler hakkında düşünmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
3.Yeni şeyler denemeyi sadece sonucunun ne olduğunu bilmek amacıyla severim.	1	2	3	4	5
4.Sadece kolay olan problemler hakkında düşünmek isterim.	1	2	3	4	5
5.Birşey yaparken hep aynı yolu/yöntemi izlerim.	1	2	3	4	5
6.Yeni oyun ve etkinlikleri denemek ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
7. Bilmece türü zeka oyunları oynamayı severim.	1	2	3	4	5
8. Yeni şeyler yapmayı severim.	1	2	3	4	5
9. Doğal güzellikler ve sanat ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
10.Birçok şeyi kendim denemek isterim.	1	2	3	4	5
11.Toplumun geneli ile kıyasladığımda kendi yeteneklerimden şüphe duyarım.	1	2	3	4	5
12.Çoğu zaman, birçok insanın sahip olduğu yeteneklere sahip olmadığımı düşünürüm.	1	2	3	4	5
13.Daha önceden kolaylıkla başa çıkmış olduğum durumlarla karşılaştığımda bile kendime güvenmem.	1	2	3	4	5
14.Kuralların beni sınırlamasından hoşlanmam.	1	2	3	4	5
15.İnsanlara beklemediği sorular sormayı severim.	1	2	3	4	5
16.Bazı müzik türleri derin hayallere dalmama neden olur.	1	2	3	4	5
17.Başkalarının bilmediği şarkıları söylemeyi severim.	1	2	3	4	5

Lütfen Arka Sayfayı Doldurunuz

Sevgili Katılımcılar;

Bu araştırma, sizlerin “Yaratıcı Kişilik Özellikleri” ve “Psikolojik Dayanıklılık” düzeyinizi ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma sonuçları, yalnızca bu amaç için kullanılacak olup kişisel amaçlar için anket sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Bu nedenle isim yazmanıza gerek yoktur. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Hangi ifade size daha fazla ya da daha az uyuyorsa, 0 ile 4 arasında sizi en iyi tanımlayan dereceyi işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Çalışmaktan çok keyif alıyorum.	0	1	2	3	4
2. Hayatın benim için monotonlaşmaya başladığını hissediyorum.	0	1	2	3	4
3. Çok çalışarak her zaman amacıma ulaşabilirim.	0	1	2	3	4
4. Çıkabilecek sorunları önceden kestirerek önlemlerimi alırım.	0	1	2	3	4
5. Devam ettiğim işime/okuluma/mesleğime yürekten bağlıyım.	0	1	2	3	4
6. Hayatımda ilginç ve zaman harcamaya değer şeylerin var olduğunu düşünüyorum.	0	1	2	3	4
7. Her yeni deneyimin yaşamımı zenginleştirdiğini düşünüyorum.	0	1	2	3	4
8. Hep aynı yaşam tarzına bağlı kalmak yerine riskli de olsa yeni şeyler denemeyi tercih ederim.	0	1	2	3	4
9. İnsan hatalarından öğrenir ve gelişir.	0	1	2	3	4
10. Kaderimi değiştirebileceğime inanırım.	0	1	2	3	4
11. Yargılarıma ve kararlarıma daima güvenirim.	0	1	2	3	4
12. Kişisel özgürlüklerimin sınırlandırılmasına genellikle büyük tepki gösteririm.	0	1	2	3	4
13. Kendimle ilgili bir şeyler öğrenmek benim için heyecan vericidir.	0	1	2	3	4
14. “Öldürmeyen şey güçlendirir” cümlesi beni ifade ediyor.	0	1	2	3	4
15. Önceden yaptığım bir programın dışına çıkmak zorunda kaldığımda rahatsız olurum.	0	1	2	3	4
16. Yeni şeyler denemekten hoşlanırım.	0	1	2	3	4
17. Yaşamımda olan önemli değişiklikleri, kişisel gelişimim için bir fırsat olarak görürüm.	0	1	2	3	4
17. Yaşamımda olan önemli değişiklikleri, kişisel gelişimim için bir fırsat olarak görürüm.	0	1	2	3	4
19. Yarın bana ne olacağı bugün yaptıklarımaya bağlıdır.	0	1	2	3	4
20. Yeni bir iş/proje/göreve başladığımda ayrıntılı bir plan yapmayı tercih ederim.	0	1	2	3	4
21. Yapacak bir şeylerimin olması benim için önemlidir.	0	1	2	3	4

Lütfen Arka Sayfayı Doldurunuz

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : İlteriş Kaan GEVİŞEN
Doğum Yeri ve Tarihi : Ankara 10/08/1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar : Sarı A, Gevişen İK, Lök S, Lök N. 2019. Relation With Positive Mental Health And Physical Activity Levels Of Individuals. Proceedings Book of 5th International Eurasian Congress on Natural Nutrition, Healthy Life & Sport, 02-06 October 2019, Ankara-Turkey
Aldığı Ödüller :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler ve Kurs Belgeleri : Yüzme Antrenörlük Belgesi (2. Kademe)
Taekwondo Antrenörlük Belgesi (1. Kademe)
Wellness Antrenörlük Belgesi (1. Kademe)
Çalıştığı Kurumlar : Sınav Kolejleri/ Beden eğitimi öğretmeni

İletişim

E-Posta Adresi : ilteriskaangevisen@gmail.com

Tarih : 14/05/2020(Tez sınav tarihi)